ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1,028 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՇԱԲԱԹ, 1900, ՓԵՏՐՈՒԱՐ 26—10 ՄԱՐՏ 9 ԶԻԼՔԱՏԷ 1317 26 ՇՈՒՊԱԹ 1315 Դ. ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1,028

«بوزانتيون»
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته. صاحب امتیاز ومدیر مسئولی
بوزانت کچیان
مطبعه و اداره خانه سی بابعالی جاده سنده ۲۳–۲۵ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه ده در

20 ՓԱՐԱ

Բիւզանդիոն

20 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23_25.
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՅԱՏԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ Ք

Ի՞ՆՉ Կ'ԸՆԵՆ ՄԵՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐ

Պրուսայի Արեւելեան Որբանոցին տէր և տնօրէն Գալուստարեան էֆ.ին նամակը, զոր անցեալ օր հրատարակեցինք, քանի մը տեսակէտներով ուշագրաւ էր։ Մեր Պրուսայի Առաջնորդարանին վրայ դիտողութիւն ըրած էինք. Գալուստարեան էֆ. Թէր կ'ելնէ Առաջնորդարանին, և կ'ըսէ ի՛նչ աղէկ բան որ կրնար գտնել ի պաշտպանութիւն տեղւոյն Ազգային—Վարչական ընթացքին։ Ասասիկ Հայ Թերթ մը որ Հայ Առաջնորդարան մը կ'քննադատէ, և Բողոքական Պատուելի մը որ Հայոց Առաջնորդարանը կ'պաշտպանէ Հայ Թերթին դէմ։ Ասիկայ լաւ նշան մ'է։ Բայց ասկէ աւելի բան մը չենք կրնար ըսել. որովհետեւ Գալուստարեան էֆ. մեր բուն դիտողութիւնը չէր կրցած հերքել։ Մեք կ'ըսենք թէ մտաւոր թէ հոգեւոր տեղւոյն Հայ. Եկեղեցւոյ զաւակներն ա՛յնքան զոհողութիւններ կ'ընեն Եկեղեցւոյ աղքատիկ և որբ տղաքները պատսպարելու, կրթելու, և իբրեւ աչքի զարնող բացառութիւն մը, Պրուսա միայն ձեռնպահ կ'մնայ։ Բարեխիղճ Գալստեան մը, ի Հանըն, եկեղեցւոյ մէջ պնակ կը պտտցնէ յօգուտ աղքատիկ տղաքներու տեղական Որբանոցին, ինչպէս երեք չորրորդ տարւոյ գովեստով գրուեցաւ ազգային մամլոյն մէջ։ Ա՛յս տարիման ընդհանուր կերպիւ հասկցուած, զգացուած է թէ աստուածահաճոյ բարեգործութիւն մ'է աղքատիկ փոքրիկ տղաքներուն օգնելը։ Եւ սակայն Պրուսայի Թեմականները, իրենց բազմամարդութեան և բարեկեցութեան հակառակ, որոյ շնորհիւ հաս մը աղքատ չկայ Պրուսայի մէջ, դեռ բան մը չըրին որբերուն համար։ Գալուստարեան էֆ.ին ակնյայտ—պատասխանը թէ Պրուսայի Հայերն երկու կամ երեք որբ որդեգրած են իր հաստատութեան մէջ, բնաւ չի հերքեր մեր դիտողութեան ծանրութիւնը։ Գալուստարեան էֆ.ին չափ լեզուանի, չարախօս, ճարպիկ, աչքը բաց գործիչ մը, իր Որբանոցը Զինեցիներուն մէջ ալ բացած ըլլար, կրնար էր «տուգինա» մը տալ որդեգրել տալ «Երկնային Կայսրութեան» կծծի զաւակներուն։ Արեւելեան Որբանոցին տիրոջ պէս դիւրահաղորդ, զուարճալի, ընկերական մարդու մը հետ անձնական բարեկամութիւն ունեցող քանի մը Պրուսացիներուն մէկերկու որբի ծախքն ստանձնել դժնդակ պատասխան չէ այն ծանրակշիռ ամբաստանութեան թէ Պրուսացիք իբրեւ հասարակութիւն, իբրեւ ազգային—վարչական կազմակերպեալ մարմին՝ բան մը չըրին Հայ. Եկեղեցւոյ որբ տղաքներուն համար։ Պրուսայի Առաջնորդարանին անվարժ փաստաբանը գիտէ՞ արդեօք թէ Կարին Հայերն այն քանի մը Պրուսացիներուն ըրածին տասնապատիկն ըրած են թէ՛ որբեր որդեգրելով և թէ իրենց մէջ գտնուող Որբանոցին պահպանման նիւթական նուէրներով սատարելով։ Եւ սակայն, ամէն ոք գիտէ թէ Կարին Պրուսայի տնտեսական յառաջդիմութիւնը վայելելէ հեռի է, եւ ինչպէս անցեալ օր գրուած էր մեր Ներքին Լուրերուն մէջ, առեւտրական դաշտը շատ կ'նեղուի։ Վանեցի ազգայինք անհամեմատ աւելի կուտան, բաղդատմամբ Պրուսացիներուն, քանի որ շատ հեղ իրենց չունեցածէն կուտան, այն աղքատիկ տղաքներուն համար։ Լալկան են, կ'ըսուի. մինչեւ իսկ ծակոչք կ'ըսեն Վանեցիներուն համար. անկուշտ կ'սեպուին, մի՛շտ Պատրիարքարանի նպաստներուն սպասելնուն համար։ Բայց մարդիկն իրենց չերտ մը հացն իրենց մէջի կարօտեալներուն հետ կ'բաժնեն շատ անգամ, և եթէ նախ և առաջ իրենց մարդասիրական հոգածութիւնը չըլլար, այն քանի մը Որբանոցներ չէին հիմնուէր Վանայ Վանքերուն մէջ։ Փոքրիկ խեղճեր հոգածող այս չափահաս խեղճերուն քով, Պրուսացիք ի՞նչ դիրք կ'ունենան արդեօք, Բիւթանական սահմանին մէջ կ'խորհի՞ն արդեօք. Գալուստարեան էֆէնտին ինք կ'խոստանա՞յ, թէ ո՛չ իր Որբանոցին հարիւրնէն աւելին բան չի տեսներ։

Եթէ մեզ կաթողիկոս ըլլայինք. ա՛յն պայմանաւ Եպիսկոպոս կ'ձեռնադրէինք զՏ. Յովհաննէս վրդ. Արշարունի Առաջնորդն որ Որբանոց մը բանայ Պրուսայի մէջ, կամ Արեւելեան կամ Արեւմտեան գաւառներու Որբանոցներուն մէկուն ծախքն ստանձնէ, կամ ինք ալ նոր մը հիմնէ յիշեալ թեմերէն մէկուն մէջ։ Բայց Ն. Ս. Օծութիւն Վեհափառ Հայոց Հայրապետն ա՛յնքան բազմադիմի հոգերով պաշարուած է որ հաւանօրէն տեղեկութիւն անգամ չունէր Առաջնորդին համար Եպիսկոպոսութիւն խնդրող Պրուսայի հասարակութեան այս մեծ վանցառութեան վրայ։

Տեսէ՛ք, Ազբ. Պոլիս բազմամարդութեամբ ալ, ունեւորութեամբ ալ անբաղդատելի կերպով ետ կ'մնայ Պրուսայէն, և սակայն, երբ տարիէ ի վեր ինքն իրեն Որբանոց մը հաստատեց, և քա՛ն որբ խնամեց։ Հա՞րկ է յիշել նաեւ Ռուսաստանցիներուն ազնիւ հոգածութիւնն որբերուն համար։ Ազբ. Պոլսոյ ազգայիններն ալ Հայ. Եկեղեցւոյ մէջ կարդացուած լեզուն և մինչեւ իսկ Հայ Թերթերուն լեզուն աւելի չեն հասկնար քան Պրուսացիները։ Զենք ալ ըսեր թէ անհամապէս Պրուսացիներէն աւելի զարգացած մարդիկ են։ Բայց իրենց մէջ գտնուեցաւ շնորհքով եկեղեցական մը, պարզ քահանայ մը, որ այս մարդասիրական պարտաւորութիւնն անոնց յիշեցուց եկեղեցւոյ բեմէն, և անոնք անսացին իրենց նախորդ հոգեւոր հովիւին խրատներուն։ Եթէ Արշարունի Եպս. ալ նոյն հոգածութեամբ խնդիրն իր ձեռքն առնէր, մինչեւ հիմա բան մը կրնար ընել։ Պրուսացի մը անցեալ օր կ'ըսէր մեզ թէ իրենց Առաջնորդն այս բանը չըներ, այս եւ ուրիշ մասամբք կեդր. Վարչութեան, Որբոց և Կարօտելոց Խնամակալութեան, կամ անոր Ս. Նախագահին հետ անհամաձայնութեան մէջ գտնուելուն համար։ Անշուշտ, ազգային վարչական գործերուն մէջ կարծիքի տարբերութիւն կրնայ ըլլալ։ Մեր մասին, կարծիքի պերկեշտ տարբերութիւնը միշտ յարգած ենք։ Բայց աններելի կ'համարինք որ Եկեղեցւոյ որբ զաւակները տուժեն մեր անձնական վէճերուն կամ քինախնդրութեան համար։ Եթէ չէր ուզեր Պատրիարքարանի ձեռամբ գործել, Պրուսա կարող էր և կարող է ուղղակի ստանալ Որբանոցի մը։ Այս բարեգործութեան համար ժամանակն անցած չէ դեռ։ Անցեալները գրեցինք թէ երեք տարուան նպաստով հիմնուած Որբանոցներուն պայմանաժամը լրանալու վրայ է, և առաջիկայ աշունէն կամ 1901ի Յունուարէն ետքը խնդիր է թէ անոնք ի՛նչպէս պիտի պահուին։ Որբոց և Կարօտելոց Խնամակալութիւնը կ'հարկադրուի անոնց համար նոր պաշտպաններ, հասոյթի նոր աղբիւրներ ճարել, մինչեւ որ տղաքը կարենան իրենց գլխուն Թողուիլ։ Պրուսայի պէս անդորր, բարեբաստիկ, բազմահոյ թեմ մը, որ Նրաշտութենէ, դրամական տագնապէ և առեւտրական անձկութենէ բարեբախտաբար չէ նեղուած այս կամ ուրիշ տարիներ, ինչո՞ւ համար այն Որբանոցներէն միոյն ծախքը չստանձնէ բարեխիղաբար։ Միթէ իրենք Հայ Եկեղեցւոյ զաւակները չե՞ն, մարդ չե՞ն, իրենց մարդկային պարտաւորութիւններուն գիտակցութիւնն ունեցող հասարակութիւն մը չե՞ն։ Որբախնամ գործին այս ստուեր քէն ընելուն տեղը կա՞յ։ Ո՞ր Հայը չի խոստովանիր այս բարեգործութեան օգտակարութիւնը։ Խեղճ աղքատիկ տղաքն ի՛նչ յանցանք ունին որ անձնական ճղճիմ վէճերու համար տուժեն։ Մեք նորէ՛ն կոչում կ'ընենք Պրուսայի ուսեալ, զարգացեալ, բայց անտարբեր Առաջնորդին, զոր վերջապէս չենք ուզեր Նիկոմիդիոյ Առաջնորդին հետ մէկ գծի վրայ դնել, այսինքն՝ յոյսերնիս չենք կտրեր Պրուսայի Առաջնորդէն, որ իր Գեր. դրացիէն աւելի աղէկ կարող է հասկնալ իր պարտականութիւններուն չափն ու սահմանը։

ԿԱՆԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Այս անգամ գեղեցիկ լուր մը կուգայ մեզ Ռուսաստանէն. «Կանանց յատուկ երկրագործական վարժարանի» մը կարեւորութեան պէտքը, այս առթիւ Բրոֆ. Սդըլոու, Երկրագործական արուեստից ընկերութեան նախագահը, ծրագիր մը մատուցած է, խորհելով այնքա՞ն կիներու ընդգրկելիք ասպարէզներու մասին։ Կանանց ազատագրութեան աշխատող այնչա՛փ գիտուն ու մեծ մարդոց մէջ եթէ չեմ սխալիր առաջին անգամ հանրածանօթ գիտուն Բրոֆ. Սդըլոուն է որ այս գեղեցիկ ասպարէզը կ'փափաքի պատրաստել կանանց. երկրագործ կանանց Թիւը սահմանափակ չէ անշուշտ գեղջուկ տեղեր՝ գաւառներու կեդրոնը, ուր շատ անգամ կինն ալ ամուսնոյն հաւասար ու Թերեւս անկէ աւելի կ'աշխատի հողն հերկելու, վար ու ցանին ու հունձքին օրերուն. եթէ կայ բան մը որ կ'պակսի անոնց, տեսական գիտութիւնն է, որուն շնորհիւ իրենց գործնական աշխատութիւնները պիտի կրնան արգասաւորել, իրենց ճակտին քրտինքով աւելի պարարտացնել հողը։ Մինչեւ այսօր բժշկութիւն, ատամնաբուժութիւն, փաստաբանութիւն և ասոնց հաւասար օգտակարութիւն ունեցող ու գործունէութիւն պահանջող գիտութեանց հետեւող կանանց Թիւը խիստ շատ էր, անշուշտ երկրագործութիւնն ալ կանանց սեռին մէջ իրեն Թեկնածուներ պիտի ունենար։ Կանանց մեծագոյն մասը բնութիւնը կ'սիրէ, իրեն հետ կ'ծնի կարծէք ծաղկին, ծառին ու կանաչին սէրը. ամէն տանտիկին, ամէն օրիորդ եթէ պարտէզ մը չունենայ, իր տան պատշգամը պարտէզի կ'փոխակերպէ. հոն Թաղարներ ունի զորս ջրելն իր հաճոյքներուն և զբաղումներուն ամէնէն անմեղն ու գեղեցիկը միշտ կ'նկատէ, պատուհաններուն առջեւ կանաչով կը զարդարէ, զանոնք կ'խնամէ։ Գաւառներու մէջ կիները դաշտ կ'երթան, արտերը կ'մշակեն, կանաչով, ծառերով կ'զբաղին, իրենց տան գինին, քացախը, օղին կ'պատրաստեն. կիները շատ աւելի տրամադրութիւն և յատկութիւնն ունին հողով ու իր արտադրութիւնով զբաղելու, քան ուրիշ զբաղումներ։ Ուրեմն ասկէ վերջ Ռուսաստանցի կինն իրաւունք պիտի ունենայ յաճախելու երկրագործական վարժարանը, կազմակերպուած ու պատրաստուած, յար և նման արանց վարժարանին։ Ռուսիոյ մէջ ուր այնքան ազատ ու ընդարձակ հողեր կան, կինն ալ իր աշխատութեան բաժինը պիտի ունենայ բոլոր անոնց վրայ, գիտութեան աւանդած եղանակներով, իր իշխանութեան ներքեւ մշակներ պիտի աշխատցնէ, բացարձակ իշխողը պիտի ըլլայ իրեն յանձնուած հողին, որուն իւրաքանչիւր մասերուն յատկութիւնն արգասաւորելու համար, ունեցած կարողութիւնը բերրի ընելու համար կարեւոր պայմանները պիտի գիտնայ. իւրաքանչիւր աշխատութեան արդիւնքը վայելելու պայմանաւ, ագարակներ պիտի վարէ. և որպէս զի կանանց աւանդուած երկրագործութեան ուսումն ապարդիւն չմնայ և քիչ ժամանակի մէջ բաւական արդիւնք արտադրէ, կ'առաջարկէ բրոֆէսէօրը, որ երկրագործական վարժարանները գիւղերու մէջ հաստատուին՝ ուր իր ուսանողներն ազատ ասպարէզներ ունենան գործնականն ալ միացնելու տեսականին։ Բրոֆէսէօրը կ'փափաքի որ երկրագործութեան ուսման հետեւող կիները, կանոնաւորապէս շրջանն աւարտած ըլլան դպրոցի մը. հակառակ պարագային երկրագործական վարժարաններու մէջ ընդհանուր ուսմանց աւանդութիւններ ըլլան՝ ուր օտար ուսմանց ծանօթութիւն չունեցող աշակերտուհին նախ զանոնք ուսանի։ Կ'ուսնէք երկրագործ կինը, բայց զարգացած, ուսեալ և դաստիարակուած կինը, այն առեն ազատ օդին մէջ ապրած ըլլալուն համար մորթին կրած միւսները, արեւուն ազդեցութիւնը դէմքին ու ձեռքերուն վրայ, կանացի մորթին փափկութեան հրապոյրին պակսիլը, մարմնոյն ամրանալ ու ընդարձակումը, լայն հագուստներ կրելու պէտքը, պատճառ պիտի չըլլան որ կինը դադրի հրապուրիչ յատկութիւնը կորսնցնելէ։ Այս դպրոցներու շրջանը պիտի տեւէ 3 տարի միայն և աշակերտուհիները 16 տարեկանէն վար պէտք չեն ըլլալ. և որպէս զի այդ վարժարանները կարենան իրենց կանոնաւոր վիճակին մէջ շարունակել, 20,000 րուպլի (50,000 ֆր.) պէտք է տարեկան իւրաքանչիւրին համար, որուն մէկ մասը տէրութիւնը պիտի վճարէ, և մնացեալն ընկերութիւն մը ստանձնած է նուիրատուութեանց շնորհիւ լրացնել։

Երբ այս գեղեցիկ տեղեկութիւնները կ'կարդայ մարդ, բնականաբար իսկոյն մեր գեղջուկ կիներն աչքին առջեւ կ'ունենայ. մեզի ա՛յնչափ մօտ գաւառներու մէջ իսկ, բոլորովին մօտիկ գիւղերու (Պարտիզակի, Կէյվէի, Եալովայի, Էջմէի, Գուրտպէլէնի ևն.) մէջ, ուր ա՛յնքան աշխատասէր կիներ կան, մանաւանդ Պարտիզակի պէս տեղերու համար, ուր, ըսուածին համեմատ, ամուսինները կ'նստին և կիները կ'աշխատին նոյն իսկ արտերու մէջ, իրենց կանացի բաժնէն շատ աւելի յոգնեցուցիչ ու ծանր, արանց յատուկ բաժինն ստանձնած ըլլալու պայմանաւ։ Ո՛րքան աղէկ պիտի ըլլար գաւառացի կանանց համար, թէ՛ հեռաւոր և թէ մօտաւոր, իրենց գեղջուկ դպրոցներուն մէջ հաստատել մէկ մէկ երկրագործական ուսում, որուն հետեւելով օր մը կարենան նիւթական տագնապներուն դէմ դնել ձախորդութեան առեն, որք բնական հետեւութիւնը պիտի ըլլան երաշտութեան, մարախներու առատութեան և նմանօրինակ դժբախտութեանց։ Իսկ մեզ, Պոլսեցի կանանց համար. հեռու է, ա՛յնքան հեռու, ա՛յնքան մեզի դժուար է երկրագործ ըլլալու գաղափարը, այր մարդու մը պէս հողին հետ աշխատելու, մշտնջենապէս գիւղերու և դաշտերու մէջ ապրելու գաղափարը, արեւին, հովին դէմ, որ անշուշտ կ'զարմանանք թէ ի՛նչպէս Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ, փափկութեան վարժուած օրիորդներ օր մը ինքզինքնին պիտի դատապարտեն գեղջուկ հոգերու մէջ ապրելու։

Գ. ԶԱՐՈՒՀԻ

ԲՆԻԿ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԱՑԻ ՀԱՅԵՐԸ

Երուսաղէմցի Հայք կ'խօսին արաբական բառերով խառն հայերէն մը և արաբական արտասանութեամբ, մասնաւորապէս բայերու վերջի վանկերն երկարցնելով, զոր օրինակ. չինեցի՛...ր. կերա՛...ր ևն. ևն.։ Սակայն ամէնէն ուշագրաւն անոնց արաբական ոճերով խօսած հայերէնն է, քանզի արաբ լեզուի ոճերն ու դարձուածները բառական Թարգմանութեամբ հայերէնի վերածելով խօսելնուն, երբեմն անիմաստ և բոլորովին տարբեր իմաստներ յառաջ կուգան։ Օրինակի համար կ'ըսեն «Գնա՛ դու, ես քու վրադ կուգամ», փոխանակ ըսելու «Գնա՛ դու, ես քեզնէ ետքը կուգամ»։ «Ինչո՞ւ մեր վրայ չես եկեր», փոխանակ ըսելու «Ինչո՞ւ մեզ մօտ չես գար»։ Կան որ արաբերէն խօսած առեն հայերէն բառեր կ'արաբացնեն, այսինքն հայերէն լեզուի արմատ բառերն առնելով, անոնց արաբ լծորդութիւններն եւ կամ մասնիկները կ'աւելցնեն. օրինակի համար. չարչարել բայի արմատը (չարչար) առնելով, անոր կ'աւելցնեն արաբ լծորդութիւնը, դերանունն և հայցական խնդիրը [արաբ. լեզուի մէջ դերանունն և հայց. խնդիրը գրեթէ միշտ բային կից կ'մնան] և կ'ըսեն չարչարթանի (չարչարեցիր զայն). ուրիշ օրինակ մ'ալ. հայերէն տերեւ բառը, արաբերէն լեզուի մէջ իգական սեռի վերածելով, անոր վրայ կ'աւելցնեն արաբ. լեզուի իգական մասնիկը (է) և կ'ըսեն տերեւէ. իսկ երբեմն ալ արաբերէն բառերու վրայ կ'աւելցնեն հայ մասնիկներ, ստաց. ածականներ և կամ դերբայներ. զոր օրինակ. «Երբոր կ'ելլես դուրիվեր ըրէ հոյէ (Դ. հայերէն ստաց. ածական) դուրիվար» ըսել կ'ուզեն ինքզինքդ դէպ յառաջ ծաէ, «Երբոր կիջնաս դուրիվար ըրէ հոյէ» [իբրանդ ուղղաբերձ բանէ]։

Ամուսնական սովորութիւններու այս տեղ երբ երիտասարդ մը չափահաս կ'ըլլայ և ամուսնութեան յարմար այսինքն 25—30 տարեկան, եւ կ'տեսնուի որ կարողութիւն ունի ընտանիք մը պահելու, նորա ծնողքը խորհրդակցելով իրենց մէջ կորոշեն իրենց զաւակին յարմար դատուած աղջիկ մը նշանել։ Այս նախնական գործողութեան համար այստեղի սովորութիւն է որ երիտասարդի ազգականի մը ծերեր ու մեծ կիներ գիշեր մը ժողովելով կ'ելլեն կ'երթան որոշուած աղջկան տունը, ուր տեղ նախ կսկսին խօսակցիլ բոլորովին տարբեր նիւթի մը վրայ և երբ բաւական ժամանակ կ'անցնի, ապա մին կ'սկսի յայտնել իրենց գալու նպատակն այս ձեւով «էհ, ինչպէս մեկզի Թողունք այդ մեր խօսք. Մեք այժմ եկած ենք ձեզ բան մը առաջարկելու, եթէ կ'ընդունիք, առաջարկենք»—հազար բարով համեցէք կ'պատասխանեն աղջկան ծնողքը—մեք հաւնած ենք ձեր այս ինչ անուն աղջկան և կուգանք զայն մեր այս ինչ անուն ազգականին պսակելու խնդրել, կ'կրկնեն երիտասարդի ծնողքը։ Այստեղ սովորութիւն մ'է որ աղջկան ծնողք իրարու երես նայելով գաղտնի խորհրդով իրարու հետ խօսիլ կ'ըսեն, փսփսուք մը կ'անցնի անոնց մէջ եւ եթէ բոլորովին մօտաւորուած կամք չունին իրենց աղջիկն անոնց զաւկին տալու, կ'սկսին պատճառաբանութիւններ բերել և ի նշան մերժման երեսնին շրջելով աղջկան ձեռքով սուրճ կը հրամցնեն եկողներուն, որմէ կ'հասկցուի թէ աղջիկն իրենց զաւկին չեն ուզեր տալ, ասոր վրայ եկողները կ'մեկնին, բայց առով հանդերձ երբեմն երիտասարդի ծնողք այս տեսակ ցոյցերէ բոլորովին չեն յուսահատիր, այլ նորէն կ'կրկնեն իրենց այցելութիւններն աղջկան պարագայից սիրտը շահելու ակնկալութեամբ, քանզի շատ անգամ տեսնուած է և գրեթէ սովորութիւն մ'ալ է որ աղջկան ծնողքն ի սկզբան նազ կ'ընեն. երբեմն այս վիճակը տարիներ կ'տեւէ և վերջապէս աղջկան ծնողքն հաւանութիւն կուտան երիտասարդի ծնողաց։ Այն պարագային երբ աղջկան ծնողք անոր ձեռքը խնդրող անձանց հաւանութիւն կը յայտնեն, մանչուն տէրերն ադամանդեայ մատանի մը աղջկան ձեռքը կ'անցընեն որ կ'ծառայէ իբրեւ ապացոյց աղջկան նշանուելուն, ապա շնորհակալութիւն յայտնելով իրենց տունը կ'դառնան։ Այսուհետեւ աղջիկն այլ եւս չկրնար իր նշանածին և կամ անոր ծնողաց երեւիլ ու նոցա հետ խօսիլ։ Այսուհետ երիտասարդին անվայել կը համարին իր նշանածին տունն այցելել և միայն թէ մեծ տօներու առթիւ իր ծնողաց միջնորդաւ կարող է ղրկել զանազան նուէրներ. չմոռնանք ըսել որ այժմ այդ սովորութիւնները տակաւ առ տակաւ կ'անհետանան և այնպէս ըսենք Եւրոպական ձեւ մը կ'առնեն։ Նշանուելու ժամանակամիջոցն ընդհանրապէս երկարատեւ կը լինի, մինչեւ վեց տարի նշանուած մնացողներ տեսնուած են, որ ըստ իս լաւ սովորութիւն մը չէ։ Ամուսնութեան յետաձգումին պատճառ կը համարուի սա սովորութիւնը, որ այստեղ կ'տիրէ. Թերեւս ուրիշ տեղեր ալ. այն է որ ամուսնացող աղջիկ մը առ նուազն 40—50 ոսկիի չափ հագուստ և այլն զարդեր ունենալու է, զոր պիտի պատրաստեն իր ծնողքը, ամենայետին աղքատն ալ միշտ հարուստին նման իլ կ'ճգնի և երբեմն զայն գերազանցել. ասոր համար հարկ կ'ըլլայ երկար տարիներ սպասել վերոյիշեալ գումարը շահելու համար։ Այսպէս երկար ժամանակ նշանուած մնալու հետեւանօք տեսնուած են աղջիկներ որ զանազան հիւանդութեանց ենթարկուած՝ կեանքերնին զոհ տուած են։ Ասկից զատ այդ յոռի սովորութիւնը մեծ խոչընդոտ և դժուարութիւն մ'է ամուսնութեան հասակին հասած շատ մը աղջիկներու համար, որոնք այսօր երեսի վրայ մնացած են և քա՛նի քանի հայրեր ու մայրեր իրենց զաւակաց ամուսնութեան արգելք դարձած են, ի նկատ առնելով միայն այն ծախսեր որք իրենց կարողութենէն վեր են, և կարծես թէ ամօթ մ'է աղքատի մը համար հարուստին չհաւասարիլ։ Ս. Յակոբեանց վանական վարչութիւնն ամուսնացողներու դիւրութիւն մը տալու համար ժամանակին պատուիրեց որ նշանուելէն ետքն շատ 2 տարիէ աւելի չսպասեն և կարգադրեց որ աւելորդ ծախսերն ալ ի բաց թողուն. բայց այդ՝ գայլի գլխին աւետարան կարդալ էր։

Ամուսնութեան ժամանակն որոշելու համար կ'ժողովին ծերերը գիշեր մը և կ'երթան աղջկան տունն, ուր տեղ վերջնական որոշում կը տրուի և երբ հարսանեաց ժամանակը կ'հասնի, երկու կողմէն ալ հրաւիրել կ'սկսին իրենց ազգականները հարսանեկան հանդիսին մասնակցելու։ Երեք տարի առաջ հարսանեկան օրհնութիւնը կ'կատարուէր կիրակիէն դէպ երկուշաբթի լուսնալու գիշերը, ժամը 3ի մօտերը, ըստ Թուրքաց, բայց Ս. Յակոբեանց վանական վարչութեան և ժողովրդեան գլխաւորներու հաւանութեամբ, որոշուեցաւ կատարել այս Ս. Խորհուրդն Երկուշաբթի առաւօտ, թէև երբեմն բացի համար բացառութիւններ ալ կ'ըլլան։ Այդ ժամանակին հարսն՝ հարսնքուրերու ընկերակցութեամբ կարմիր քողով կ'առաջնորդուի Եկեղեցի, իսկ ոմանք, որոնք միշտ Եւրոպական սովորութեանց յարիլ կ'միտին, սպիտակ քողով կատարել կուտան, թէև վերջերս առոր ալ վերջնական որոշում մը տրուեցաւ և այժմ կարմիր քողն է գործածութեան մէջ։

Տիրացուները «Նշանաւ» շարականով և երբեմն հայերէն քայլը երգերով, իսկ կանայք ու օրիորդք ալ արաբերէն ինչ ինչ բառեր բարձր ձայնով աղաղակելով և մասնաւոր եղանակով մը արտասանելով փեսան Եկեղեցի կ'տանին. հարսանեաց Թափօրին առջեւէն կ'երթան քանի մը փոքրիկ աղջիկներ ծաղիկներու փունջ ի ձեռին, մանչերն ալ վառած մոմերով։ Պսակի օրհնութենէ յետոյ դարձեալ նոյն հանդիսաւորութեամբ Թափօրը ծանրաքայլ փեսայի տուն կ'դառնայ։ Փեսայի և հարսի ազգականներու եւ բարեկամներու այն տուներն որք թափօրի ճամբու վրայ կ'գտնուին, վարդի ջուր կ'սրսկեն հարսի, փեսայի եւ հանդիսականներու վրայ, շնորհաւորելով նորապսակներու ամուսնութիւնը. տան հասնելնուն պսակադիր վարդապետը կ'օրհնէ բաժակ մը գինի ու բաղարջ հաց մը, որոցմէ հարսն ու փեսան ճաշակելէ յետոյ, ճաշակել կ'տրուի նաեւ բոլոր ամուրի երիտասարդներուն, որք ներկայ են, նոյն օրհնութիւնն անոնց ալ մաղթելով. այնուհետեւ իւրաքանչիւր ոք ժամերով կ'պարէ նորապսակներու առջեւ, ապա սեղան կ'պատրաստուի ամէն հանդիսականաց, իսկ առանձին սենեկի մէջ մասնաւոր եւ ճոխ սեղան մ'ալ հարսնքուրերուն համար կ'պատրաստուի, անոնց հետ սեղանակից կ'ըլլայ նաեւ հարսը։ Թէ՛ հանդիսականները եւ թէ հարսնքուրերը նոյն օրը կ'մեկնին. բաղդաւոր հարսը սակայն այդ վայրկենին երբ հարսնքուրերը իրմէ կ'բաժնուին, չկրնար առանց արտասուքի անոնց երթալը բարեւել ըսել։

Հարսանեաց եօթներորդ օրը փեսայի ծնողք դարձեալ յատուկ ուրախութիւն մը կատարել կուտան, որ միայն ի պատիւ հարսի ծնողաց է. գիշերն ի բուն թմբուկով պարելով, արաբական երգեր երգելով կ'անցունեն. երբեմն ալ արաբերէն ոճերով հայերէնի թարգմանուած երգեր կը լսուին, որոց մի նմոյշը Պատ. Բիւզանդիոնի յարգելի ընթերցողաց կ'հաղորդենք, ասասիկ։

Սիրականս տունին մէջ
Իբրեւ լուսնկայ լուսեց,
Երբոր իմ քովս քալեց
Խելքս առաւ իր դէմքով։

Սիրականս դիմացս
Զեմ մոռնար աչացը, (աչքերը)
Յայտնի է քո կամացը. (կամքդ)
Ես կ'ազատեմ քեզ Պարտօ (անուն)։

Սիրականս հագեր է վարդեգոյն
Եկաւ քովս տունէ տուն.
Եթէ խմցնէք ինծ Թոյն
Զեմ փոխեր սիրականս։

Խորոված ձուկը ինձ բերաւ
Պատուհանիս դիմացը զարկաւ.
Ճերմակը խելքս առաւ
Իսկ սեր վաղուան մնաց։ (*)

Սիրականս պառկած է.
Պարտէզի վարդը բացուած է.
Երեք օր ծով բռնած է.
Սիրականէն համբոյր ուզած է։

Լուսնկայ, կամար կամար,
Ես կուլամ քեզի համար.
Օրիո՛րդ, համբոյր մը տուր,
Աստուծոյ սիրոյն համար։

Սիրականս երբ անցաւ
Սիրտս ներսէն այրեցաւ.
Երբոր կարմիր գդակին հագաւ
Խելքս առաւ իր դէմքով։

Մնկդեան մասին հետաքրքրութեան արժանի եւ կամ սովորականէն դուրս արարողութիւններ չկան. միայն թէ ծննդականը պարտաւոր է մինչեւ 40 օրը տունէն դուրս չելնել, իսկ մկրտութեան երրորդ օրն ազգականք ժողովելով վառեալ մոմերով կ'լուան մանուկը Ս. Միւռոնէն և ապա ամենուն ճակատը հոտաւէտ նիւթ մը կ'քսեն։ Երբ մանուկն առաջին ատամը կ'հանէ դարձեալ ազգականները կ'ժողովին և մանուկը մաղի մը մէջ նստեցնելով խաշած չորեան՝ չաքարլեղ ենդերով խառնուած գլխուն վրայ կը թափեն. այնտեղ գտնուած մանուկները ալ մաղին չուրջն հաւաքուելով կսկսին ժողվել և ուտել. յետոյ մանկան առջեւ կ'շարեն զանազան առարկաներ, ինչպէս գրիչ, մկրատ, ուրագ ևն. ևն. և թող կուտան որ մանուկն անոնց երկնցնէ իր ձեռքը. ա՛յն առարկան որուն առաջին անգամ մանկան ձեռքը կ'դպչի, նոյն ապագայ արհեստը կ'ցուցնէ. օրինակի համար եթէ գրիչը բռնէ գրագիր պիտի ըլլայ, եթէ մկրատը՝ դերձակ ևն. ևն.։

ԽԱՉԱՏՈՒՐ Գ. ԳԱՆԳԱՇԵԱՆ

Երուսաղէմ.

ՌՈՍՏՈՍԴՈՅԻ ԻՒՂՈՏ ՊԱՏԱՌԸ

ԻՒՂԸ ԳՆԱՑ, ՄՆԱՑ ՊԱՏԱՌԸ. ՏԵՍՆԵ՛ՆՔ, Ո՞ՒՐ Կ'ՅԱՆԳԻ ԿԱՏԱՐԸ.

Տ. Գորիւնի առաջ տանեան բժիշկ...

Հանգուցեալ Մ. Գրիգոր Ցակոբովիչի այրին Տիկին Եղիսաբեթ ապող և մտաւորապէս խելացնոր վիճակը տեղւոյս և Կ. Պոլսոյ երեւելի բժշկաց ու մասնագիտաց միջոցով մանրակրկիտ քննութիւններէ ետքը հաստատուած ու վաւերացուած ըլլալով, Պոլսոյ Աւստրիական հիւպատոսարանի դատարանն ալ յիշեալ տիկնոջ ժառանգական խնդիրն ըստ այնմ

(*).—Երգողին խելքն ալ՝ միւս օրուան մնաց։ Ս. Խ.

կարգադրելով, անոր համար հիւպատոսարանի փաստաբաններէն մին խնամակալ (վասի) կարգած էր։ Այս օրերս յիշեալ կնոջ մտաւորական վիճակն առողջ երեւցնելուն մէջ շահ ունեցող ժառանգորդներէն ոմանց կողմէ եղած դիմումին վրայ, Ա. Պոլսոյ Աւստր.-հիւպատոսարանի թարգման Մ. Պրանդովիչ քաղաքս գալով, տիկնոջ մտաւորական վիճակը դարձեալ նոր քննութեան մը ենթարկել կուտայ, սակայն այս անգամ փոխանակ բժշկի դիմելու, սխալ դուռ կ'զարնեն, եւ դէպ նոր լանջախաչ ստացող Տ. Գարեգին աւագ քահանային դիմելով, անկէ տեղեկագիր վկայական մը կը խնդրեն։ Տ. Գարեգին քահանայ կարծելով թէ իր նոր ստացած լանջախաչը միանգամայն բժշկութիւն ընելու կամ բժիշկներուն յատուկ գործերը կատարելու բժշկական վկայական —տիպլոմ— մ'է, ամենայն վեհանձնութեամբ խնդրուած վկայագիրը կ'շնորհէ, հաստատելով թէ տիկին Ցակորովիչի մտաւորական վիճակը կատարելապէս առողջ է։ Տ. Գարեգին, Վիճակիս Առաջնորդ Սրբազանին ալ դիմելով, նոյն վկայագրին Առաջնորդարանի կողմէ վաւերացուիլը կ'խնդրէ թէպէտ, սակայն Առաջնորդ Հայրն ամենայն խոհեմութեամբ և իմաստուն հեռատեսութեամբ ո՛չ միայն կ'մերժէ խաչակիր քահանային սոյն առաջարկը, այլ նաև կ'յանդիմանէ որ իր պաշտօնէն, իր ձեռնհասութենէն դուրս եղած անպատշաճ արարքի մը մէջ կը գտնուի չարաչահութեամբ և գործիք ըլլալ կ'ուզէ անոնց, որ յիշեալ կնոջ մտաւորական վիճակին առողջ ըլլալն ապացուցանելուն մէջ մեծկակ շահ մը ունին։ Դիտելի է նաեւ որ տարի մը առաջ Տիկին Ցակորովիչը մտաւորապէս անկարող խոստովանողներն այսօր կատարելապէս առողջ կ'ուզեն դաւանիլ. դերակատարներու դերերը փոխուած են։ Տ. Գարեգինի յիշեալ արարքին դէմ շահակիցներուն կողմէ Առաջնորդարանի և Պատրիարքարանի բողոքուած է։ ***

Ռուսչուք, 24 Փետր.

*** Այս մասին Ռուսչուքի մ'ալ հետեւեալը պատմեց Խմբագրութեանս.

«Հանգուցեալ մեծահարուստ Ցակորովիչի որդին՝ Մովսէս էֆ., Խրիբինէի աւստրիական թարգման Մ. Պրանդովիչը հրաւիրելով, տեղւոյս թարգմանին հետ նախապէս տիկին Ցակորովիչի գտնուած տունը կ'երթան, որպէս թէ տիկնոջ հարցնելու որ աղջիկներո՞ւն տունը թէ տղուն տունը բնակիլ կ'ուզէ։ Երկրորդ օր դարձեալ կ'երթան հոն և այս անգամ կառք մ'ալ պատրաստած ըլլալով, տիկինին քրոջ և աղջկան ընդդիմութեան հակառակ՝ գրեթէ բռնի կառքը կ'դնեն, որպէս թէ Տ. Գարեգինի տունը պիտի տանէին։ Կառքը՝ որուն մէջ կար տիկին Ցակորովիչ և Մ. Պրանդովիչ, սրարշաւ մեկնելով Տ. Գարեգինի դրան առջև կ'երթայ, որպէս թէ Մ. Պրանդովիչ պիտի յանձնէր կինը Տ. Գարեգինի, բայց կ'երեւայ թէ քահանային հետ կանխաւ եղած կարգադրութեան մը համեմատ՝ քահանան հոն չի գտնուիր, և նոյն պահուն Մովսէս էֆ. հասնելով, կառքը կ'նստի և իր տունը կ'տանի մայրը, ուրկէ տարի մ'է դուրս ելած էր։ Տիկնոջ աղջիկներէն մէկ քանին կը հասնին և մայրերնին իրենց տունը տանիլ կ'ուզեն, և այն ատեն սրտաճմլիկ տեսարան մը տեղի կ'ունենայ. քոյր եղբայր իրարու անարգանք, հայհոյութիւններ և մինչև իսկ ապտակ կ'տեղացնեն, բայց վերջապէս աղջիկները տեղի կուտան, մայրերնին հոն ձգելով կ'մեկնին։ Տ. Գարեգին կը կանչուի որ գաղղիերէն գրուած մը կ'ստորագրէ, որուն ի՛նչ ըլլալը չի գիտեր, վասն զի, թող օտար լեզու մը, նոյն իսկ հայերէնը չի հասկնար։ Ցետոյ Տ. Գարեգին Առաջնորդին երթալով կ'իմացնէ թէ տիկին Ցակորովիչի մտաւորական վիճակն առողջ ըլլալն և իր կամքովը տղուն տունն եկած ըլլալն հաստատող գրութիւն մը ստորագրելով տուած է, և թէպէտ գաղղիերէն գրուած ք մ'էր, բայց իրեն ըսին թէ այդ էր պարունակութիւնը։ Առաջնորդը խստիւ կ'յանդիմանէ Տ. Գարեգինը, այդօրինակ իրեն չի վերաբերող բանի մը մէջ գտնուելուն համար, սակայն Մ. Պրանդովիչ եւ Մովսէս էֆ. կ'ուզէին որ Տ. Գարեգինի այդ վկայագիր, կամ ուրիշ մը, Առաջնորդարանէն վաւերացուի և նորէն Առաջնորդին կ'դիմեն զանիկա հաստատել աշխատելով։ Առաջնորդն անդրդուելի կ'մնայ և նորէն կ'յանդիմանէ զՏ. Գարեգին։ Ահա եղելութիւնն այսպէս պատմեց ինձ Առաջնորդը։ Հիմա հանգուցելոյն աղջիկները գրութեամբ մը Առաջնորդարանի բողոքած են Տ. Գարեգինի դէմ, որուն մէջ կ'ըսեն թէ Պատրիարքարանէ ալ հեռագրերով Տ. Գարեգինի պաշտօնէն լուծուիլը խնդրած են։

«Միւս կողմէն սա ալ աւելցնեմ որ, հանգուցելոյն մանչ զաւակները տեղւոյս Շէրիի դատարանին դիմելով կոչնագիր ղրկած են քոյրերնուն, որպէս զի հրաժարին հօրերնէն իրենց ինկած կալուածներու բաժինէն, քանի որ Նախարարաց Խորհրդի վճռով կալուածներուն համար ոչինչ ստացած են Տէֆթէրը Խագանէն։ Ահա սոսկ աղտոտ բաներ։ Հազարաւոր ոսկիներ փճացուցին և դեռ հազարաւորներ ալ պիտի վատնեն անիմաստ անիրաւ կիրքի մը համար։

«Անցեալ տարի մանչերն իրենց մօրը մտաւորապէս տկար՝ ապուշ ըլլալը հաստատել կուզէին, միայն ա՛յն պատճառով՝ որ թերեւս իրենք կ'ըլլային անոր խնամակալ, [վասի.] իսկ հիմայ առողջ ըլլալն հաստատել կուզեն, վասն զի Պոլսոյ Աւստր. դատարանը փոխանակ մանչերուն, իրեն մէկ փաստաբանը խնամակալ կարգեց և այն ատեն չյաջողեցան, հիմա առողջ կուզեն ընդունել տալ, որպէս զի ետքը կտակ մը յերիւրեն և մայրերնին իր բոլոր ունեցածն իրենց կտակած ըլլայ, և աղջիկները ժառանգութենէ զրկեն մայրերնին մեռնելէն ետքը. բոլոր նպատակնին աս է։ Աղջիկներն ալ կուզէին իրենց քով պահել որպէս զի եղբայրնելնին առանց խարդախելու կտակ մը չշինեն և չզրկուին մօրերնուն ձգելիք հարստութենէն. չկարծուի թէ որդիական ծնողասիրութեան պարտք մը կատարել կայ. շահախնդրութիւն և միայն շահախնդրութիւն, ահա աղտոտ բարքեր և մեր Ռուսչուքի Հայ լոյսը կ'սեպուին սակայն....»

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՏԵՍԱՐԱՆՆ Ի ԼԷՏԻՍՄԻԹ

ԶՕՐ. ՊՈՒԼԼԸՐԻ ՄՈՒՏՔԸ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՂԵՐՁ

(Մանրամասնութիւնք)

ԲՕԼԷՆՍՈՑԻ ԲԱՆԱԿԵՏՂ, Մարտ 2. — Զօր. Պուլլըր այսօր կէս օրէն քիչ մը ետք պաշտօնապէս Լէտիսմիթ մտաւ։ Ժողովուրդը փողոցները կեցած խումբ խումբ, կ'ծափահարէր զինքը փրկող զօրավարը։ Սըր Ըօտվըրդ ուղղակի Վանք գնաց, ուր հաստատած է իր կեդրոնատեղին։ Հոն դիմաւորեցին զինք Զօր. Հուայդ եւ իր Սպայակոյտ։ Դարձեալ ծափեր թնդացին Զօր. Պուլլըրի, Զօր. Հուայդի, Տիկին Հուայդի և Զօր. Հուայդի Սպայակոյտին համար։ Զօր. Պուլլըր ոտք ելնելով, ըսաւ.— «Զմոռնա՛նք Լէտիսմիթի բնակիչները, որք բարի և ճշմարիտ զինուորներու պէս վարուեցան այս տագնապալից շրջանին մէջ։ Երեցս ծափե՛նք Լէտիսմիթի բնակչաց համար։» Մեծ խանդավառութեամբ հնչեցին երեք ծափերը։ Քաղաքապետը, Մր. Ֆարքուհար, պատկերազարդ ուղերձ մը ներկայացուց Սըր Ըօտվըրդ Պուլլըրի, հետեւեալ պարունակութեամբ.— «Մեք, Քաղաքապետս և անդամք քաղաքապետական ժողովոյ Լէտիսմիթ աւանին, որ ի Նադալ, և իբրեւ ներկայացուցիչ յիշեալ աւանին, ամենայն յարգանօք և մեծաւ ուրախութեամբ բարի գալուստ կ'մաղթենք ձեզ և ձեր քաջարի զօրաց, և կ'յայտնենք ձեզ մեր անկեղծ և սրտագին համակրութիւնը ձեր ազնիւ և սրտեռանդն ջանից՝ այս երկարատեւ պաշարեալ Աւանին օգնութեանն համար։

«Իբրեւ անդամ Բրիտանական մեծ կայսրութեան, իբրեւ հաւատարիմ հպատակ Ն. Շնորհաշուք Վեհափառութեան, Թագուհիին, և իբրեւ գաղթականք Նադալի, ձեզ կ'մատուցանենք մեր արտադեղ շնորհակալիքը, գնահատելով ձեր կատարած գործին մեծութիւնն ու դժուարութիւնը։

«Միենոյն ժամանակ կ'ցաւակցինք մեծապէս ձեր քաջարի զօրաց ծանր կորուստներուն։»

«Ցետոյ Քաղաքապետն իր խօսակցութեան ընթացքին մէջ պարծանօք յայտարարեց թէ ոչ-զինուորական բնակիչք պաշարման տեւողութեան միջոցին շատ լաւ վարուեցան։ Կիրակի օր գոհաբանական աղօթք պիտի կարդացուի ժողովարանին մէջ։ Հոլանտացի մը, որ երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր անգլիացի զօրաց մէջ վհատութիւն ձգելուն համար, առ այժմ ազատ թողուած է։»

[Նոյէ Ֆրայէ Պր.]

ԼԷՏԻՍՄԻԹ, Մարտ 4. — «Զօր. Պուլլըրի զօրքերն յաղթական քայլքով մուտ գործեցին ի Լէտիսմիթ։ Փողոցներուն մէջ կարգ կարգ շարուած էին պահակազօրք բոցակէզ արեւուն տակ, և կ'ծափահարէին իրենց ազատարարները։ Սըր Ճօրճ Հուայդ և իր Սպայակոյտ ձիու վրայ կեցած էին Քաղաքապետարանի ճակատը, որուն ջարդուփշուր եղած աշտարակն ու կոտրտած պատերն յարմար նիւթ մ'էին պատմական և սրտայոյզ տեսարանի մը։ Կորտոնեան Հայլանտըրներուն չեփորներն ու թմբուկները կ'հնչէին միանուագ, ամէն անգամ որ կ'անցնէր օգնական զօրաց մէն մի վաշտը։ Զօրաց գլուխն անցած ձիով կուգային Սըր Ըօտվըրդ Պուլլըր և իր սպայակոյտ. զօրքերուն առջևէն կուգային Նախ Տըլլինի հրացանակիրք, որք այդ պատուոյն արժանացած էին իրենց քաջութեամբ և կորուստներով։ Սըր Չարլզ Ուօրըն Ե. զօրաբաժնին գլուխը կ'գտնուէր. Զօր. Պարդըրի կիսաբաժնէն ետք կուգար Զօր. Լիդըլդընի կիսաբաժինը, որուն հրամանատարն յոյժ ծանօթ դէմք մ'էր. իր համբաւն իրմէ առաջ եկած էր, քա՜ջն Լիդըլդըն։ Կարելի չէր առանց յուզուելու դիտել այս տեսարանը։ Զկար աւելի սրտայոյզ բան քան հանդիպումն այս երկու ընկերակից բանակներուն՝ որոցմէ մին կռուելէ յոգնած, մաշած, բայց դեռ ուժով, միւսն երկարատեւ պաշարման մը զրկումներէն յայտնապէս տկարացած։ Պօէր գերիներն այս յաղթական մուտքը կ'դիտէին իրենց բանտին պատուհանէն։ Անհամբեր թղթաբերի կ'սպասենք։ Անցեալ տարուան հոկտ 15էն ի վեր նամակ ընդունած չենք։

«Պօէրական թնդանօթի մը քով մեր գտած մէկ հաշիւէն կ'տեսնուի որ Պօէրք պաշարման սկիզբէն մինչև վերջը Լէտիսմիթի վրայ 15,500 ռումբ արձակեր են։»

ԶՕՐ. ԺՈՒՊԷՌԻ բանակը Կլէնքօյի համբով Թրանսվալի սահմանագլուխը քաշուեր է, մինչդեռ միւս պօէր զօրավարը, Լուքաս Մէյէր՝ Վան Րէնէնի կիրճէն Հարիսմիթ գացեր է, և անկէց ալ երկաթուղիով ի Պլէօմֆօնթայն։

ԼՕՆԿ ԹՕՄԸ

Պօէրական հաշակաւոր մեծ թնդանօթը, որոյ ռմբիւնը շատ լսուեցաւ լրագիրներուն մէջ, և որ Լէտիսմիթի տակ պահակազօրաց և բնակիչներուն սարսափ կ'ազդէր, վերջապէ՞ս Անգլիացւոց ձեռքն ինկեր է Պուլվանա լերան գագաթին վրայ։ Նաւային զինուորներուն քաջութեան կ'վերաբերի այս մեծագործութիւն։

ԼՈՐՏ ՌՈԲԵՐԴՍԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՕՍՖՕՆԴԱՅՆ, Մարտ 3.— «Լորտ Ռօպէրդսի բանակը շատ նպաստաւոր կացութիւն մ'ունի։ Վեցերորդ զօրաբաժինը [Քէլլի—Քէննի զօրավարին բանակը] ալ կողմը կեցած է և կ'րանէ բոլոր բլուրները մինչև հինգ մղոն հեռի դէպի հարաւ Մօտտըրի։ Եօթներորդ զօրաբաժինը, հրամանատարութեամբ Զօր. Դըքըրի, կեդրոնն է՝ ճիշտ անմիջապէս գետին հարաւային կողմը, և Իններորդ զօրաբաժինը Զօր. Քոլվիլի հրամանատարութեամբ հիւսիսային եզերքն է։ Ձիաւորներու կիսաբաժինը, հրամանատարութեամբ Զօր. Ֆրէնչի, ձախ թեւին վրայ է, իսկ հետեւակազօրաց հեծեալք՝ Գնդ. Ռիտլի—Մարդիրի հրամանատարութեամբ աջ ճակատը կ'գտնուի։ Մեր շուրջ գտնուած երկիրն ընդարձակ, դալարագեղ դաշտեր են, և տեղ տեղ միայն սարեր կան և կղզիացեալ բլրակներ։ Թշնամի գունդ մը այս վերջիններէն միոյն վրայ, որ տափարակ գագաթով բլուր մ'է գետին հիւսիսային կողմը, բաւական հեռուն դիրք գրաւած է, Զօր. Ֆրէնչէն հինգ մղոն հեռի։ Ուրիշ գունդ մը, 4,000 հոգի, Մօտտըրի հարաւային կողմը Գնդ. Ռիտլի Մարդիրի ճակատը բլրակներու շարք մը կ'րանէ։ Պօէրներուն դիրքն ամենուստ շրջապատուած է հարթ դաշտերէ, որոց վրայէն Պօէրք կրնան մինչև գետն հասնիլ։ Անոնց կացութիւնը վերջին աստիճան վտանգաւոր է։ Լորտ Ռօպէրդս եւ Լորտ Քիչնէր այցելութիւն տուին ի Քիմպըրլի Սէսիլ Րօտսի և մեծ ընդունելութիւն գտան քաղաքացիներէն որք ողջունեցին զԼորտ Ռօպէրդս իբրեւ իրենց ազատարար։ Երկու Լորտերը ճառեր խօսեցան. Սէսիլ Րօտս և Գնդ. Քիքուիչ պատասխանեցին. վերջապէս մեծ ուրախութիւն ամէնուն դէմքին վրայ, որովհետեւ թշնամին փախած է մեր հողին վրայէն։ Երէկ առատ անձրեւ եկաւ։ Հովիտը գեղեցիկ տեսարան մը կ'պարզէ։ Առատ ջուր ունինք ո՛չ միայն գետէն, այլ բազմաթիւ վճիտ աղբիւրներէ, որոց ջուրն արծաթի պէս կ'փայլի։ Զօրաց առողջութեան և կորովին ըսելիք չկայ։»

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆՆ Ի ԲԱՐԵՅՈՅՍ

ՔԷԲԴԱՈՒՆ, Մարտ 5.— «Կըրքուլէնտի ապստամբք՝ որոց միացած են 600 հոլանտացի երկրագործներ Բրիսքա գաւառէն, գրաւեր են Քէնհարտ կեդրոնը, Բրիսքայէ հարիւր մղոն դէպ արեւմուտք, և հիմակ ալ առաջ կ'քալեն դէպ հարաւ արեւելք ի Վան Վիքս Վլէյ, ուր մեծաքանակ ցորեն ամբարուած է։ Այդ կողմերուն բնիկներն համդորտ են։ Բարեյուսոյ ուրիշ կողմեր եւ ցոյցերը կ'շարունակուին։ Ուսանողաց մեծագոյն մասը պօէրասէր խումբեր կազմելով, հաւատարմական թափորները կ'արգիլեն, սակայն կախ կ'ծագի. ոստիկանութիւնը կ'միջամտէ։ Երբ ապստամբք Քէնհարտ կ'մտնէին, նոյն կողմերն հաստատուող բնիկ ցեղ մը, Պասդար Քաֆիր, կռուեցաւ անոնց դէմ, մինչև որ Քէնհարտի անգլիացի կառավարիչ հրամայեց որ ցրուին։ Ժամանակէ առաջ պօէր զինուորական մը և ուրիշ երկու ապստամբներ սպաննուեցան։ Քէնհարտէն 400 գաղթականք Քարնավօն գացին։ Ապստամբաց բանակը կ'քալէ Ուբինկդընի վրայ, ուր Քաֆիրները կ'պատրաստուին դիմադրել։ Ապստամբք երեք թնդանօթ ունին։»

ՉԱՐԴՐԸՑԻ ԲԱԺՆԵՏԵԱՐՔ

Անգլ. օրաթերթ մը կ'հրատարակէ հաշակաւոր Չարդըրըտ Ընկ.եան բաժնետէրերուն մէկ ցանկը, որոյ մէջ կը գտնուին Թագուհիին մէկ փեսան, Կալլէսի իշխանին մէկ փեսան, Թագուհիին տան անդամներէն ոմանք, ինչպէս նաև Կալլէսի իշխանին տան անդամներէն, Հակըրտ մատենագիրն և իր ընտանիքը, բազմաթիւ քաղաքային պաշտօնատարք, 350 զօրավար, գնդապետ և բարձրաստիճան սպաներ, Տէյլի Մէյլ օրաթերթին տէրերը [Հարմսուըրթ], բազմաթիւ անդամք Լորտերու և Երեսփ. Ժողովներու, ինչպէս նաև Լորտ Սէսիլ։ Ցանկն հրատարակող օրաթերթը կ'աւելցնէ թէ Զարդըրըտ եօթանասուն և չորս օժանդակ ընկերութիւններ հաստատած է, բայց այդ եօթանասուն և չորս օժանդակ ընկերութեանց բաժնետէրերուն անունները չեն գիտցուիր։

ԱԶԱՏԱԿԱՆ կուսակցութեան պետ Հ. Քէմպպէլ Պաններման յայտարարեր է Էքօ տը Բառի փրանս. օրաթերթին թղթակցին թէ բրիտանական զինուոր մը անգամ եա պիտի չքաշուի Հարաւային Ափրիկէէն՝ մինչեւ որ Պօէրք բոլորովին յաղթուին։ Եթէ պատերազմը տասն տարի ալ տեւէ, Անգլիա գործը պիտի վերջացնէ և բնաւ պիտի չհաւանի Պօէրներուն հետ դաշինքի մտնել՝ մինչեւ որ ջախջախիչ պարտութիւններ չկրեն անոնք։ Սըր Հ. Քէմպպէլ Պաններման ըսաւ խմբագրին թէ ուրիշ պետութեան մը միջամտութենէն չէր վախնար, և խօսքը Ֆրանսայի վրայ մասնաւորելով, Ազատական պետն յայտարարեց թէ կ'կարծէր որ բարեկամական քաղաքականութիւն մը կարելի էր Ֆրանսայի հետ, «պայմանաւ սակայն որ Ֆրանսա իր բարեհաճութեան ապացոյցը տայ։ Զոր օր. իր գաղթականութեանց մէջ Անգլիացիներուն հետ լաւ վարուի, և անգլ. վաճառականութիւնը փճացնելու չաշխատի, որովհետեւ անգլ. ատացուածոց մէջ ֆրանսացի քաղաքացիք Անգլիացւոց պէս նոյն առանձնաշնորհումները կ'վայելեն։»

ՔՐՕՆԷՔԻ պատուոյ սուր մը նուիրելու համար Էնդրանսիժանի բացած հանգանակութիւնը 7509 ֆր.ի ելեր է։

ԽԱՂԱՂԱՍԷՐ ՊԱՐՈՆՈՒՀԻՆ

Վիեննացի Պարոնուհի ֆոն Սուդնէր, որ իր խաղաղասէր սկզբունքներով հանրածանօթ դէմք մ'է Եւրոպայի մէջ, վերջերս հրաւիրած էր Եւրոպայի ամէն կողմերը գտնուող գիտնականներն ու գրագէտները՝ ի նպաստ Պօէրներուն կոչում մը ստորագրելու և Մեծին Բրիտանիոյ վեհանձնութեան դիմելու համար։ Ի միջի այլոց, այդ կոչում ղրկուեցաւ նաև Լեհ գրագէտ Հէնրիք Սիէնքէվիչի, որ ո՛չ միայն չստորագրեց, այլ պատասխան մ'ալ գրեց Պարոնուհիին.—

«Տիկի՛ն, դուք Գերմանացի էք, և ձեր ազնիւ միտքն երբեք չէ հարցուցեր թէ ձեր մօտերն աւելի մեծ անիրաւութիւն ի գործ դրուած է, ինչո՞ւ մինչև Պօէրները կ'երթաք։ Եւրոպայի ճիշտ կեդրոնը, ամբողջ ժողովուրդ մը, Լեհերը կան, մինչդեռ Պօէրք ափ մը մարդիկ են, եւ հազարաւոր մղոններով հեռի են։ Դառն հեգնութիւն մը և անհաւատալի փոխադարձութիւն մը կ'համարիմ որ դուք կ'խնդրէք ինձմէ միջամտել՝ ստորագրելով ձեր կոչումն յանուն Պօէրաց, որք տարակոյս չկայ թէ քաջ մարդիկ են, և կ'զլանաք դիտել հազար անգամ աւելի արգահատելի եւ ցաւագին վիճակը Լեհերուն՝ Բոզէնի, Բրուսիական Սիլեզիոյ և ամենուրեք ի Բրուսիա։ Հարցուցէք դուք ձեզ թէ իրաց այսպիսի վիճակ մը գոյութիւն ունի՞ բրիտանական վարչութեան տակ։ Ջանացէք Գերման ազգին ոգին բարձրացնել այն ազնիւ զգացման որ անգլիացի նախարարի մը ամբողջ կեանք նուիրել կուտայ Իռլանտայի վիճակին բարւոքման։ Անգլիացիներն հանգիստ թողէ՛ք, որովհետեւ անոնք կրնան գտնել այն ճամբան որուն դուք պէտք ունիք, և ձեր կորովը գործածեցէք աւելի բարձրացնելու քաղաքական բարոյականութիւնը, և զօրացնելու գիտակցութիւնն՝ աւելի՛ ձեր մօտ։»

ԿՆՈՋԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔ.—Տիկին Բլէմանս Ռուսյէ ռազմագիտական խնդիրներու վրայ խօսելով Ֆոռնոսի մէջ, որ ինչպէս յայտնի է, տիկիններու օրաթերթն է, հետեւեալ դիտողութիւնները կ'ընէ Զօր. Քրոնեէի անձնատուութեան վրայ. «Ցոյները, որ Մարաթոնի մէջ յաղթեցին Պարսիկներուն, Թերմոպիլէի մէջ յաղթուեցան սակայն։ Աթէնք առնուեցաւ։ Բայց քիչ յետոյ, Քսերքսէս Սալամինէ փախաւ և Ցոյներն յաղթող հանդիսացան թէ՛ ծովու և թէ ցամաքի վրայ։ Նմանօրինակ պայքարի մը ականատես ենք այս պահուս։ Պօէրք իրենց Մարաթոնն ունեցան Դուկէլայի և Մօտտըրի վրայ ընդդէմ Պուլլըր և Միթուէն զօրավարներուն։ Հիմակ ալ իրենց Թերմոպիլն ունեցան Բաարտէպէրկի մէջ։ Կ'հաստատուի հիմա թէ Քրոնեէ համբաւաւոր Լէոնիդասի պէս՝ ինքզինքը զոհած է իր բանակին և իր թնդանօթներուն մեծ մասը փրկելու համար, և զօրաւոր դիրքի մը մէջ մտնելով Ռոպէրդսի բանակն զբաղեցուցած է՝ ժամանակ տալու համար Պօէրներուն որ համախմբուին։ Ուրեմն պատերազմը վերջացած չէ տակաւին....»

ՏԻՐ. ԼԷՅՏՍ հարցման մը պատասխանելով այսպէս ըսած է. «Վայրկեան մը իսկ տարակուսած չեմ այն փաստին վրայ զոր Նախագահ Քրիւկէր ունէր պատուաւոր եզրակաւ մը կարգադրելու համար բոլոր անհամաձայնութիւնները։ Նախագահն այսօր իսկ պատրաստ է ընդունիլ ո՛ և է միջամտութիւն, որ պատերազմին վախճան տալով, հաշտութեան հիմ մը պիտի հաստատէր։»

ԵՕՀԱՆԷՍՊՈՒՐԿԻ մէջ մէկ թնդանօթ միայն կայ։ Ո՛չ Բրեդորիայի և ոչ Եօհանէսպուրկի մէջ պաշտպանողական ո՛ և է պատրաստութիւն չի տեսնուիր։ Պօէրք կ'ըսեն թէ անօգուտ է, վասն զի Անգլիացիք երբեք պիտի չկրնան մտնել այն երկու քաղաքները։ Կ'կարծուի թէ Պօէրք պիտի համախմբուին Տրաքէնսպէրկի լեռներուն մէջ, Անգլիացւոց յառաջխաղացումն արգիլելու համար։ Կ'ըսուի թէ Օրանժեանք ստիպուած էին մասնակցիլ այս պատերազմին՝ վասն զի Թրանսվալի պարտութիւնն Օրանժի անկախութեան ջնջումը պիտի ըլլար։

ԱՆԳԼԻԱ վերջապէս շարժման մէջ դրաւ իր պահեստի հզօր նաւատորմը, Ութ Թորփիլահալածներ Բորդսմութէ ճամբայ ելան, և գիշեր ատեն ալ զանազան նաւահանգիստներէ հոս ու հոն ցրուեցաւ մեծ մարտանաւերուն և յածանաւերուն տորմիղը, որուն մէջ կ'գտնուին մանաւանդ տասնեհինգ պատկառելի զրահաւորներ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԹԱԳՈՒՀԻՆ Ի ԼՈՆՏՈՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Մարտ.—Վիքդորիա Թագուհին այսօր հոս ժամանեց և Պըքինկհէմի պալատը գնաց։ Ահագին ամբոխ մը համակրական ցոյցերով ողջունեց զայն։ Ուսանողներ և դպրոցականներ ազգ. երգն երգեցին դրօշակներ բռնած։

—Լորտ Ռոպէրդս Մարտ 7 թուով Օսֆոնդայնէ կ'հեռագրէ թէ թշնամին կ'նահանջէ, Անգլիացիք կորսնցուցին 50 խոտաքաղ զինուոր։ Զօր. Ֆրէնչ Պօէրները կ'հալածէ։

—Լրագիրք Մօլդէնոյէ հեռագիր մը կ'հրատարակեն ծանուցանող թէ Անգլիացիք Պուրկէրստորփը գրաւած են առանց ընդդիմութեան (Պուրկէրստորփ կ'գտնուի երկաթուղւոյ գծին վրայ Սդորմպէրկի և Էլիուալ Նորթի միջև)։

—Բրեդորիայէ Մարտ 5 թուով կը հեռագրեն Ռոյդէրի. «Պատերազմական պաշտօնական տեղեկագիրք կ'ըսեն թէ կառավարութիւնն համոզուած է որ Օրանժեան Պօէրներն իրենց անկախութիւնը պաշտպանելու գործին մէջ չեն վհատած Զօր. Քրոնեէի անձնատուութեամբ։ Տեղեկագիրք կը ծանուցանեն նաև պօէրներու դիրքերուն փոփոխութիւններն և կ'ապահովեն թէ Պօէրք վստահութեամբ կը սպասեն պատերազմի ելքին»։

ԱՖՂԱՆՍՏԱՆ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Քապուլէ եկած նամակներ կ'յայտարարեն թէ էմիրը, երեք տարբեր առիթներով, հերքեր է բոլոր այն զրոյցները թէ կ'փափաքի զինակցութիւն մը կնքել Ռուսիոյ հետ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Պիրէոնէն մինչեւ Թեսալիա երկաթուղիի շինութեանց բանակցութիւնք աւարտեր են, եւ ի մօտոյ Աթէնքի Խորհրդարանին պիտի ներկայացուի Հէլլէն կառավարութեան և Պարոն Ռեօդէէրի միջեւ կնքուած դաշինքը։ Պարոն Ռեօդէէր անգլեւֆրանսական խմբակի մը [ներկայացուցիչն է։ Շինութիւնք պիտի աւարտին չորս տարիէն, եւ ապա նոյն գիծ պիտի միացուի պուլկարական գիծերուն հետ։

ԲՆԻԿ ՍՊԱՅՔ Ի ՍՈՒՏԱՆ.— Օսմ. տէրութեան Զինուորական Ատեանն ութ նոր բնիկ սպաներ ալ դատապարտեց։ Ասոնցմէ հինգը Գահիրէ ղրկուեր են ընդ հսկողութեամբ։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ, իբրեւ ազատ ժամանց, այնքան ընդհանրացած է Եւրոպայի մէջ, որ միայն անգլիական գործարան մը, որ դիւրատար, առձեռն, վայրկենական լուսանկարչութեան գործիք կ'շինէ, անցեալ տարեշրջանին մէջ 430,000 անգլ. լիրա շահ ըրեր է։ Եւ Անգլիա, տարւոյն մեծ մասն ամպամած ըլլալուն համար, լուսանկարչութեան ամէնէն աննպաստ կլիմա ունեցող երկիրն է։ Եթէ Անգլիոյ մէջ միայն այսքան գործիք կ'ծախուի, ո՞րչափ աւելի Ամերիկայի, Գերմանիոյ և Գաղղիոյ մէջ։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ. — Հարսանեաց եւ շնորհաւորութեանց յատուկ ծաղկեփունջեր, ծաղկեկողովներ

Նոյնպէս յուղարկաւորութեանց համար ծաղկեպսակներ

կ'պատրաստուին Սամաթիոյ Ն. Վարդուհեան վարժարանի արհեստանոցին մէջ

Խիստ փութով. շատ խնամքով, և որ աւելին է՝ խիստ աժան։ 8—8

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը կատարուեցաւ երէկ սովորական հանդիսաւորութեամբ, Վեհ. Սուլթանը, փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած, Համիտիյէ մզկիթը գնաց, և Ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը, կայս. Պալատ վերադարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կ'գտնուէին գերման դեսպանը, դեսպանատան Ա. թարգմանը, զինուորական կցորդն և այն բարձրաստիճան գերման սպաները, որք երկու օր առաջ մայրաքաղաքս եկած են Աւկուստա Վիքդորիա շոգենաւով, ամերիկեան դեսպանատան գործակատարն և Ա. թարգմանը, պարսկական դեսպանատան Բ. թարգմանը, Սամոսի իշխանին Տիկինը, և բազմաթիւ օտարազգի հիւրեր, որոցմէ ոմանք կայսերական մեծարանաց արժանացան սեննեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

Երէկ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Գերման դեսպան Պարոն Մարշալ Ֆոն Պիպէրշդայն պատիւ ունեցաւ ոչ—պաշտօնապէս Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։ Իրեն կ'ընկերանային դեսպանատան խորհրդականը, զինուորական կցորդն և Ա. թարգմանը։ Այս ունկնդրութեան պատիւ ունեցան ներկայ գտնուելու Գերմանիոյ արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Մ. Ֆոն Շուարց Քօբէն, Վիլհէլմ կայսեր անձնական թիկնապահ գնդապետ Մ. Ֆոն Լէօվէնֆէլտ, կայսերական պալատան արարողապետ Մ. Ֆոն Հէսէնթալ, Վիլհէլմ կայսեր զինուորական տան պետ զօրավար Ֆոն Հանքէի փեսան՝ Ֆոն Շուէրին և որդին՝ տեղակալ Ֆոն Հանքէ և թիկնապահ զօրաց Ա. գնդին սպաներէ տեղակալ Ֆոն Վոլդվորդ Լանտէրպուրկ, որք իբր զբօսաշրջիկ մայրաքաղաքս կ'գտնուին քանի օրէ ի վեր։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Թուրքօհէլլէն դաշնագրոց կնքման յանձնաժողովը, ինչպէս գրեցինք երէկ, իր նիստերը պիտի վերսկսի յառաջիկայ երկուշաբթի։ Այս առաջին նիստին մէջ, Օսմ. պատուիրակները պիտի հաղորդեն հիւպատոսական պայմանագրի մասին կայս. կառավարութեան վերջին որոշումը, և հէլլէն պատուիրակներն ալ պիտի ներկայացնեն՝ առեւտրական դաշնագրի մասին Բ. Դրան ծրագրին ի պատասխան Հէլլէն կառավարութեան պատրաստած տեղեկագիրը։

ՕՍՄ. ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ.— Ելմտական Բարենորոգմանց Յանձնաժողովը, իր նախընթաց օրուան նիստին մէջ, մասնաւորապէս զբաղեցաւ տասանորդի տրոց գանձման միջոցներուն խորհրդակցութեամբ։ Ներկայ էին Ելմտական Նախարար Րէֆիգ պէյ, Ելմտական պաշտօնատան Ա. Համարակալն և տասանորդի տրոց տնօրէնը, Րէժիի կայս. պատուիրակն և այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարք։ Նիստէն յետոյ, Օսմ. Պանքայի Վարչական Խորհրդոյ անդամ Մ. Բամպէռ տեսակցեցաւ տասանորդի տրոց տնօրէնին հետ։

ԹԷՈՏՈՐ ՊԵԺԷԻ ՄԱՀԸ.— Երէկ ծանուցինք Բարիզի Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղին տնօրէն Մ. Թէոտոռ Պեժէի մահը։ Հանգուցեալը մեծ համբաւ շահած էր իր սեղանաւորական անդուլ գործունէութեամբ, և 20 տարիէ ի վեր կ'վարէր Բարիզի Պանքային տնօրէնութիւնը։ Ինքն էր որ առաջին անգամ յղացաւ Հանրային Պարտուց վարչութիւն մը կազմելու գաղափարն, և իր նախաձեռնութեամբ մեծապէս զարգացան երկաթուղիներն ի Թուրքիա։ Սելանիկ—Տէտէ աղաճ, Իզմիր—Գասապա, Դամասկոս—Պէյրութ երկաթուղեաց գիծերն, ինչպէս նաև Պոլսոյ և Եւրոպայի միացման գծերն իր մասնակցութեամբ շինուեցան։ Մ. Թէոտոռ Պեժէ միայն Օսմ. Պետութեան չի ծառայեց։ Իր հայրենի երկիրն՝ Ֆրանսայի ալ մեծ օգտակարութիւն ցոյց տուաւ, և Պատուոյ Լէգէոնի արժանացաւ՝ Քոնդուռ տ'էսքոնդ դրամատունը զբօսուարին կացութենէ մը փրկած ըլլալուն համար։ Վեհ. Սուլթանն եւս Ա. կարգի Օսմանիէյէ պատուանշան շնորհած էր հանգուցեալին, ի վարձ իր բարուոք ծառայութեանց։

ՔԻՄԻԱԿԱՆ տարրալուծմանց նոր կանոնագրէն մէկ մէկ օրինակ հաղորդուած է բոլոր դեսպաններուն։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ որոշմամբ, Րէժիի բոլոր պաշտօնեայք և գործաւորք եւ Բէտէլի-Էսքերի տուրք վճարելու պարտաւոր պիտի ըլլան։

ՑՈՐԵՆԻ և գարիի գիները չափազանց վրայ դրած են ի Գոնիա։ 6 գրշ. ցորենը մինչև 120—130 գրշ. ծախուիլ սկսած է այժմ։

ՍԿԻՒՏԻ մէջ քննութիւն կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը նախընթաց օր մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ՊԵԼԺԻՈՅ դեսպան կոմս Էրէնգոլտը Տուսդէլի տիկինը նախընթաց օր մեկնաւ ի Պրիւսէլ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ կառավարութիւնը Պատուոյ Լէգէոնի Գ. կարգը նուիրած է դեսպաններու հիւրամեծար Հիլմի պէյի։

ԵՄԷՆԻ ՆԱՀԱՆԳԸ.—Ինչպէս յայտնի է, Բարեկարգիչ Ցանձնաժողով մը ղրկուած էր Եմէն, արգիլելու համար ցեղային հակառակութիւններն որք երբեմն երկան կուգային հոն։ Ցանձնաժողովն հարկ եղած քննութիւնները կատարելով, օրինազանց պաշտօնեաները դուրս քշած և քաղաքային ու ելմտական գործ պաշտօնեաներէն երեսունի չափ հրաժարեցնելով օրինական խիստ միջոցներ ի գործ դրած է անոնց նկատմամբ։ Անոնց տեղ խղճամիտ ու հաւատարիմ պաշտօնեաներ կարգելու պէտք տեսնուած ըլլալով, յատուկ տեղեկագիր մը մատուցուած է Բ. Դրան։ Ցանձնաժողովին որոշումներն հաճութեան արժանացած ըլլալով, պաշտօնութիւն տրուեցաւ Եմէնի կուսակալութեան պէտք եղածն ի գործ դնելու։

ԲԵՐԱԹԻ գեր–կառավարիչ Իսմայիլ պէյ, որ բաւական ժամանակէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած և սկսած է յաճախել իր պաշտօնատեղին։

40 ՈՒՂՏ․․․ԱՑՐԱԾ.—Մուսուլի մէջ ուղտապան մը խայծղան քսած էր իր ուղտերուն՝ ցուրտէն պաշտպանելու համար զանոնք։ Բայց անոնցմէ մէկուն վրայ կայծ մը կ'ցատքէ յանկարծ, և խայծղանը կ'բռնկի։ Ուղտը կ'սկսի կողկողագին ճայներ հանել, բայց կարելի չըլլար մարել կրակը, և քիչ մը ետքը բոցերը միւսներուն ալ տարածուելով, քանի մը ժամուան մէջ 40 հատը հրոյ ճարակ կ'ըլլան։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ գիւղերէն մէկուն մէջ, փետր. 23ի գիշերը, սաստիկ երկրաշարժ մը պատահեր է, հիւսիսէն արեւմուտք ուղղութեամբ։ Բարեբախտաբար կորուստ չկայ։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ Պարտուց վարչութեան Անգլիացի և Հոլանտացի բաժնետարց ներկայացուցիչ Մ. Հէնրի Պալինկէրն Սմիթ այսօր մայրաքաղաքս կ'ապաստի։

ՄԶԿԻԹՆԵՐՈՒ մէջ կատարուած գողութեանց առթիւ, Նուրի Օսմանիյէ մզկիթին մէջ գտնուող մարգարտազարդ և ոսկեհուռ խիստ մեծաքեէ կապերտ մը մզկիթէն վերցուած ժէք և տապակի մը մէջ դրուելով պահուած է։ Իգտամ այս առթիւ կ'առաջարկէ որ այս կարգի թանկագին իրեղէնները հնութեանց թանգարանը ղրկուին, կորուստէ զերծ մնալու համար։

ԱԻԿՈՒՍԴԱ ՎԻՔԴՈՐԻԱ շոգենաւով մայրաքաղաքս եկող ամերիկացի զբօսաշրջիկներն երէկ ներկայ գտնուեցան Սելամլըքի արարողութեան, եւ ապա Կայս. Պալատան մասնաւոր սրահներուն մէջ պատրաստուած սեղանին մասնակցեցան համախմբ.։

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ Անկելանոցի Խնամ Ցանձնաժողովը անցեալ Դշ. օր գումարեցաւ Մէհմէտ փաշայի նախագահութեան ներքեւ, և խորհրդակցեցաւ Անկելանոցի հասոյթներուն յաւելման խնդրով։ Իգտամ կ'ըսէ թէ այս բարեգործական հաստատութենէն մինչեւ ցարդ կարեւոր օգուտ մը չէ կրցած քաղուիլ, անկարգ և անկանոն վարչութեան մը երեսէն։ Ցանձնաժողովը կարեւոր հասոյթ մը գտած է, կ'ըսուի։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՆԵՐԸ.— Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ ամսաթոշակներուն վճարման միջոցին, բաշխումն սկսի քիչ ամսական ստացող պաշտօնեաներէ։ Եվգաֆի Նախարարութիւնն որոշած է ներկայ տարւոյ Ցունուարէն սկսեալ ամսաթոշակներն այս կերպով վճարել։

ՏՈՒԳԱՆՔ ԵՒ ՔԱՆՏԱՐԿՈՒԹԻՒՆ.— Ցեռնհաս իշխանութիւնն որոշեց գրել բոլոր գաւառական վարչութեանց որ օրինական տուրքին կրկինը տուգանք առնուի այն ուղեւորներէ, որք իրենց անցագրերը չեն արձանագրել տար ըստ օրինի, և 24 ժամ բանտարկութեան դատապարտուին անոնք, որք անկարող են այս տուգանքը վճարելու։

ՍԱԿԱՐԱՆԻ ԶՈՀ ՄԸ.—Պոլսոյ Ճեմճը թաղի մէջ վաճառականութեամբ զբաղող Եորկաքի էֆ.ի որդին, Սգասիօ, նախընթաց օր Ղալաթիոյ սակարանին մէջ 2000 ոսկիի չափ գումար մը կ'կորսնցնէ և իր վաճառատունը դառնալով կ'թունաւորէ ինքզինք։ Հայրը բժիշկներ կանչել կուտայ իսկոյն, և դժուարաւ կ'յաջողին ազատել զայն ստոյգ մահէ մը։ Սգասիօ 26 տարեկան է։ Իր հօրմէն 8,000 ոսկի դրամագլուխ ստացած էր զատ գործ ընելու համար, բայց Սգասիօ այդ գումարին մեծ մասը վատնած ըլլալով, սակարանական չահագիտութեանց անձնատուր եղած, և միացեալ 2000 ոսկին ալ կորուսած է երկու օր առաջ։ Ումանք կ'ըսեն թէ Սգասիօ նոյն օր ոստրէ կերած և անկէ թունաւորուած է։

ԱԶԴ.—Վաղը, ժամ 9ին (Ը.Թ.) Պոլսոյ Հասուի մատրան մէջ տեղի պիտի ունենայ Կ. Պոլսոյ Երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերակցութեան Ընդհ. ժողովը, նախագահութեամբ Փրոֆ. Ցակոբոս էֆ. Ճէճիզեանի։ Պիտի խօսի անգլիերէն լեզուով Զուիցերիացի Ընդհ. Քարտուղար Մ. Շառլ Ֆէռմօ, Հայերէնի պիտի թարգմանէ Վեր. Տր. Հ. Ս. Պարոնեան։ Փափաքողներ սիրով կ'հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Քաղաքական ժողովը երէկ նստին միայն Ասատեան Մկրտիչ, Տէմիրճիպաշեան Սեպուհ և Տ. Ներսէսեան Ցիգրան էֆ.ները ներկայ ըլլալով, չկրցաւ օրինաւոր նիստ գումարել, և յարաբերական խնդիրներու վրայ նախնական խորհրդակցութիւններ միայն կատարեց Ս. Պատրիարքին հետ։

—Կ'ըսուի թէ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական Տեղապահ Տ. Կիրակոս Սրբազան Ատանայի կուսակալութեան կողմէ ի պատիւ իրեն ղրկուած յատուկ կառքով մը Ատանա գացեր է, նախագահելու համար Ընտրողական Ժողովին։ Բայց մեր Ատանայի թղթակցին կողմէ ատանկ բան մը ծանուցուած չըլլալով, վերապահութեամբ կ'հաղորդենք։

—Մեզ լուր կուտան թէ Կիլիկիոյ Աբրահամ Եպս. այսօր վաղը կը մեկնի մայրաքաղաքէս դէպ Ատանա, անցագիրն հանուած ըլլալով։

—Այլ եւ այլ թաղեր քարոզչի սով կ'քաշեն Մեծ Պահոց մէջ։ Սկիւտարի Ս. Խաչ Արմաշի Տ. Թորգոմ Վրդ.ն ուզեց, բայց Ս. Պատրիարքն և Եղիշէ Սրբազան չկրցան հաւանիլ, որովհետեւ Դպրեվանքի դասախօսութեանց և քննութեանց ամէնէն կարեւոր ժամանակն է այս պահուս։

—Երկու կամ երեք տարի առաջ, Կ. Պոլսոյ մէջ 47 վեղարաւորներ կը համրուէին։ Ասոնց թիւն այժմ 26ի իջած է, 11 եպիսկոպոս եւ 15 վարդապետ։ Ազգ. Պատրիարքարանի համար գնահատելի աշխատութիւն մը եղած պէտք է ըլլայ վեղարաւորներու այս «Սթոք»ին պակսիլը մայրաքաղաքին մէջ. որ նոյնքան չահ մը պէտք է սեպուի Հայ. Եկեղեցւոյն համար։ Այս 11 եպիսկոպոսներ հետեւեալ կերպով բաշխուած են Մեծ Պահոց քարոզութիւններու համար.— Բարթուղիմէոս Արք., Բերայի Մեծ Գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին։ Մեսրոպ Արք. Կէտիք–Փաշա։ Ցովհաննէսեան Գրիգորիս Արք. Գումգաբու։ Մանկունի Եպս. Օրթագիւղ։ Համբակ Եպս. Բերայի Ս. Երրորդութիւն և Ս. Ցարութիւն եկեղեցիները։ Գէորգ Եպս. Գատըգիւղ։ Գաբրիէլ Եպս. Սամաթիա։ Եղիսէ Եպս. Մաքրիգիւղ։ Մկրտիչ Եպս. Պէօյիւքտէրէ։ Տիմոթէոս Եպս. ծերացած և հիւանդ։ [Աբրահամ Եպս. անպաշտօն]։

—Այս տարուան Իզմիրեանց մրցանակին ներկայացուած երկերուն անուններն անցեալները ծանուցուած էին։ Կ'ըսուի թէ կարեւորագոյն երկն է Պարսկահայոց ծագման և դարերու ընթացքին մէջ կրած փոփոխութիւններուն վրայ երկասիրութիւն մը, զոր Պարսկաստանցի Հայ մը խմբագրած է, մեծ մասամբ տեղական աղբիւրներէ քաղելով։

—Արմաշի Դպրեվանքին Վերատեսուչ Տ. Եղիշէ Եպս. Դուրեան Եշ. իրիկուն հիւր մնաց Ս. Պատրիարքին։ Վաղը պիտի քարոզէ Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցին։ Չորեքշաբթի ներկայ պիտի ըլլայ Իզմիրեանց մրցանակի Ցանձնաժողովի նստին, Ս. Պատրիարքին նախագահութեան ներքեւ։ Եշ. կ'ըսուի թէ Ղալաթիա պիտի քարոզէ։

—Կ'ըսուի թէ Գուրուչէշմէ պաշտօնավարող Տ. Գրիգորիս Արք., ատենապետ Կրօն. Ժողովոյ, Սկիւտարի Ս. Խաչի քարոզիչ պիտի կարգուի։

—Ս. Պատրիարքը Տնտեսական Խորհրդոյ ուշադրութեան յանձնած է Կարապետ աղա Սաղաթիէլեանի կտակի խնդիրը։ Կարապետ աղա Այնթապի Օրուլ գիւղի մէջ իր ունեցած ձիթաստաններն ու թզենիներն Աբարկիրի վարժարանին կտակած էր։ Իր դուստրն յատուկ գրով Ս. Պատրիարքին դիմելով կ'յայտնէ թէ՝ իր հօր կտակին հասոյթներն իրենց նպատակին չեն գործածուիր։

—Ազգ. Պատրիարքարանի հրահանգներն հասած են Մերսին։

—Եղիշէ Վ. Գալֆայեան Մերսին հասած է։

—Ուսումնական Խորհուրդն երէկ գումարեցաւ ի Ղալաթիա, ատենապետութեամբ Տքդ. Թորգոմեան էֆէնտիի.—1. Գաւառական ազգային վարժարանաց ընդհանուր վիճակացոյցի պատրաստութեան համար գաւառներէն հասած տեղեկագրերուն թիւն 30ի հասած ըլլալով, Խորհուրդն յանձնեց զանոնք Կրթական Տեսուչ էֆ.ի՝ դասաւորելու և հետզհետէ տպագրութեան յանձնելու ու առանձին տետրակով հրատարակելու համար։ Միանգամայն որոշեց վերստին հրաւիրել միացեալ մէկ քանի թեմերն որ փութացնեն իրենց վիճակացոյց–տեղեկագրերու առաքումը։ 2. Բողոքական արդիւնաշատ ուսուցիչները պատուական տիտղոսով մը բարոյապէս վարձատրելու առաջարկութեան մը մասին խորհրդակցեցաւ և որոշեց առ այս ծրագիր մը պատրաստել, որոյ խմբագրութիւնն յանձնեց իր անդամներէն Ց. Գուրգէն էֆ.ի։ 3. Նարլը–Գափուի վարժարանին այցելու բժիշկ նշանակեց Տքդ. Իպլէճեան էֆ.ն, Սկիւտարի Իճատիէի դպրոցին համար Տքդ. Շահինեան էֆ.ն, և Գուրուչէշմէի վարժարանին համար Տքդ. Զալեան էֆ.ն։ 4. Կրթական Տեսուչ էֆ. իր երկամեայ պաշտօնավարութեան համարը ներկայացուց և այս առթիւ իր պաշտօնը դիւրացնելու նպատակաւ առաջարկութիւն մը բերած ըլլալով, Խորհուրդը բանաւոր գտաւ զայն և որոշեց յանձնել Տնտեսական Խորհրդոյ նկատառման։ Զբաղեցաւ նաեւ կրթական մասնաւոր խնդիրներով։

—Հանգուցեալ Տիկին Վերոնիկ Սիոսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Ազգ. Հիւանդանոցին Մելքոն էֆ. Գայըգճեան։

"ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ,,Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԳԱՍՊԱՐՃԵԱՆ ԷՖ. (Պերա–ի).—Ստացանք 70 ղրշ.ը։

ԳԱՆՏԱՇԵԱՆ ԷՖ. (Երզնկա).—Ցիշեալ Աւստրիական բուլերն 80 ղրշ. միայն բանած են։ Աւստրիական նամականիշն ինք զանոնք 15 % զեղչով կ'ծախէ արդէն....

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԼՈՆՏՐԱ, 7 Մարտ.—Զրոյց կ'չրջի թէ անգլ. կառավարութիւնը մտադիր է Խորհրդարանը լուծել, բայց իրական շրջանակներու մէջ հաւատ չընծայուիր այս զրոյցին։ Կ'ըսուի թէ երբ Պօէրական հանրապետութիւնք վերջնապէս յաղթուին, կառավարութիւնն այն ատեն միայն պիտի դիմէ այս միջոցին, Խորհրդարանին մէջ երկու հանրապետութեանց Անգլիոյ կցման հակառակողներ գտնուելուն համար։ Արդ, կառավարութիւնը պաշտօնապէս յայտարարած է որ չի յուսար թէ պատերազմն այս տարի վերջանայ։ Հետեւաբար Խորհրդարանը գէթ մինչեւ 1901 պիտի չլուծուի։

—Մայիս ամսուն մեծ և կարեւոր ռազմափորձեր պիտի կատարուին. պատերազմական նախարարութիւնն այժմէն պատրաստութիւններ կ'տեսնէ։ Ռազմափորձերուն պիտի մասնակցին 33 զօրագունդ քաղաքային զինուոր։

ԼԷՏԻՍՄԻԹ.—Պօէրք յաջողեցան տանիլ իրենց թնդանօթները։ Պուլվանայի, Մոտտըր Սբրիւզի և Բէթուլիէի իրենց բանակեղերը թողուցին։ Զօր. Պուլլըր Լէտիսմիթէ վեց մղոն հեռի բանակած է։

ԼՕՐԷՆՑՕ ՄԱՐՔՈՒԷՍ.—Կ'ըսուի թէ Պօէրք կատաղի պաշտպանութիւն մը պիտի ընեն Կլէնքոյի և Լէնկսնէքի մէջ, և թէ Բրեդորիայի պաշտպանութեան համար պէտք եղած աշխատութիւններն առաջ կ'տանին մեծ գործունէութեամբ։ Նախագահ Քրիւկէրի յայտարարութիւնը, որ Պօէրներուն ուղղուած էր, ամէն տեղ հեռագրուեցաւ։ Նախագահը կ'խնդրէ Պօէրներէն որ հաւատք ունենան Նախախնամութեան վրայ, առանց որոյ ամէն քաջութիւն անօգուտ է։ Փետր. 18էն մինչեւ 25, Դուկէլայի վրայ Պօէրներուն կորուստն եղած է 31 մեռեալ և 130 վիրաւոր։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԱՆԳԼ. ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՐԱ, 9 Մարտ.—Վաղը, 10 Մարտ [այսօր] Լոնտոնի մէջ տեղի պիտի ունենայ Խորհրդարանին կողմէ քուէարկուած 30 միլիոն սթերլինի փոխառութեան բացումը։ Տոկոսն 2¾% պիտի ըլլայ։ Հանման նուազագոյն գին որոշուած է 98½։ (Այսինքն 98½ անգլ. ոսկի վճարելով տարին 2¾ ոսկի պիտի առնուի։ Անգլ. Նոր Ռանդն այսօր Սակարանին մէջ 2% աւելցաւ արդէն, բաւական կարեւոր գործառնութիւններու հետեւանօք։

ԼՈՆՏՐԱ.—Նախագահ Քրիւկէր Պլէօմֆոնթայն գնաց նախագահ Շդէյնի հետ խորհրդակցելու համար, հետեւելիք ուղղութեան վրայ։ Երկու Նախագահներու միջեւ համաձայնութիւնն առաւել քան երբեք կատարեալ է։

—Վերջին հեռագիրք կ'ըսեն թէ Մէֆքինկի կացութիւնը խիստ տագնապալի է։

ՓԱՐԻԶ.—Նախարարաց Խորհուրդը, որ տեղի ունեցաւ այսօր նախագահութեամբ Վալտէք Ռուսոյի, ընդունեց Ելևմուտի վրայ ընդհ. տուրքի մը ծրագիրը։

—Գոմէտի Ֆրանսէզ իր ներկայացումներն առժամաբար պիտի տայ Օբերայի մէջ։

ՏՔԴ. ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Մասնագէտ ... և ... հիւանդութեանց.— Բերայ Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Մէսք փողոց, թիւ 4, ուր ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի։ 20—4

ՏՔԴ. Ս. ԱՐԶՈՒՄԱՆ

Բժիշկ, մանկաբարձ և մասնագէտ ... հիւանդութեան

...լ բժիշկ Բերայի ազգ. ...

Պատիւ ունի ծանուցանել որ իր բնակարանը տեղափոխած է Բերա, Բանկալթի մեծ պողոտային վրայ Հարպիյէի դիմաց 7 թիւ տունը. ուր հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—8 (Ը. Թ.) և 9—11 իր նախկին գաւիթն էն Բերա, Պալըք Բազար Մուշալաճեան գեղարանը։

Տքդ. Արզումեան պատրաստ է գաւառներէն նամակով իրեն դիմող հիւանդներու պէտք եղած դարմանները նշանակել, ինչպէս նաեւ բժշկական տարրալուծութիւններու արդիւնքը հաղորդել։ 26—10

[illegible]

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՀԱՑ ԵԼՄՏԱԳԷՏ ՄԸ

Հ. Չիչէքճեան էֆ., Սակարանի և փոխանակագրի միջնորդ (Agent de Change) ի Պրուսէլ, Moniteur des Intérêts Matériels սեղանաւորական յուրգի թերթին փետր. 25ի թիւին գլուխը յօժ չահեկան յօդուած մը ունի «Օսմանեան Հանրային Պարտքին մայր–ֆոնտերին վճարման հաշիւներուն» վրայ։ Օսմ. Քոնսոլիտէի գործերով զբաղողներուն համար խիստ կարեւոր է այս յօդուածին պարունակած մանրամասն հաշիւներն իրենց աչքին տակ ունենալ։ Չորս Սէրիներէն, որոց մէջ բաժնուած էր Օսմ. Տէրութեան 100 միլիոն լիրայի Քոնսոլիտէ պարտքը, Ա. Սէրիի մայր–գումարը վճարուեցաւ լմնցաւ։ Բ. Սէրին (11,049,307 լիրա) պիտի լմննայ 11 տարիէն, 1910ին։ Գ. Սէրին (33,604,176 լիրա) պիտի լմննայ 1934ին։ Իսկ Դ. Սէրին (որուն վրայ կ'դառնան սովորաբար Քոնսոլիտէի առուծախերն և որուն մայր–գումարն է 48,017,161 լիրա,) պիտի վերջանայ 1942ին։

Արդ, այն զանազան Սէրիի Քոնսոլիտէներ, քանի կ'մօտենան իրենց մայր–գումարին վերջնական ջնջման թուականին, արժէքի բնական բարձրացումներ պիտի ունենան։ Օրինակ.— Դ. Սէրիէն Քոնսոլիտ ունեցողը, 42 տարուան մէջ, մինչեւ որ 23 ոսկերլինը բարձրանայ 66 ոսկեր. 66 հարիւրորդի կանոնական գնոյն, պիտի ստանայ 43.66 ոսկերլինի յաւելուած մը, նաեւ 100ին 1 հաշուով տոկոս 42 տարի, 42 ոսկերլին, համագումար 85.66. զոր բաժնելով 42 տարուան վրայ, կ'գտնենք թէ տարեկան 100ին 8.87ի կուգայ։ Գ. Սէրիին տարեկանը 8.45%ի կուգայ։ Բ.ինը՝ 6.26%ի։ Չիչէքճեան էֆ. տակաւին հաշուի չի դներ 1% տոկոսին 1¼%ի բարձրացման պատահականութիւնը, և այն փոփոխութիւնները զոր ապագան կրնայ բերել 1881 Մուհարրէմի Հրամանագրով որոշուած և ցարդ անփոփոխ գործադրուած կարգադրութեան։ Կ'ցաւինք որ չենք կրնար քանի մը սիւնակներ ամբողջովին նուիրել Չիչէքճեան էֆ.ի յօրինած ցուցակները զետեղելու համար։ Իր երկասիրութիւն կ'ցուցնէ որ ինք արժանաւոր մէկ անդամն է եղերներու այն ցեղին որ մեր մէջ տրտաքած է Ցակոբ փաշա Գազազեան, Միքայէլ փաշա Փորթուգալ, Զամիչ Ցովհաննէս էֆ. և Սագըզ Ցովհաննէս էֆ.։

* * *

ՕՐՈՒԱՆ ՄԵԾ ԴԻՊՎԸ

Օրուան սեղանաւորական մեծ դէպքն է՝ Անգլիոյ 35 միլիոն Սթերլինի Պատերազմական Փոխառութիւնը։

Աւասիկ այս առթիւ Անգլիոյ Ելմտական Նախարարին ներկայած հաշուետուութիւնը.—

	Սթերլին
1899—1900ի տարեշրջանին բուն Ծախքը	133,810,000
1899—1900ի տարեշրջանին Եկամուտը	116,040,000
1899—1900ի տարեշրջանին բուն Բացը	17,770,000
1900—1901ի Ենթադրեալ Ծախքը	154,082,000
1900—1901ի Ենթադրեալ Եկամուտը [առանց նոր տուրքերու]	116,900,000
Նոր Ելմտացոյցին Բացը	37,182,000
Հաստատուած Նոր Տուրքեր	
Եկամտի Տուրքին յաւելում՝ լիրային 4 քենս	6,500,000
Բերքերու պայմանադրութեանց վրայ շիլին... դրոշմ	150,000
Գարեջուրի տակառին վրայ 1 շիլին	1,752,000
Ալքոհոլի կալոնին վրայ 6 քենս	1,015,000
Ծխախոտի լիպրային 4 քենս և օտարամուտ սիկառի լիպրային 6 քենս	1,100,000
Թէյի լիպրային 2 քնս.	1,800,000
	12,317,000
Ծախսէն կրճատում	
Հանրային Պարտուց Գլխավճարէն զեղչ [մարման առժամեայ դադար]	4,640,000
Որով բացին դէմ կ'դրուի	16,957,000
Կ'մնայ տնօրինելիք Բաց 900—901	20,225,000
Ամբողջ Բաց 1899—1901 երկու տարեշրջաններուն	37,995,000
Պատերազմի պատահականութեանց համար	5,005,000
Հայթայթուելիք գումարը	43,000,000
Այս գումար պիտի հայթայթուի	
[1] Պայմանաժամին լրացող Գանձատոմսերուն նորոգումը	8,000,000
[2] Պատերազմական նոր Փոխառութեամբ մը, որ 10 տարիէն պիտի վճարուի, բերեւ 30 միլիոնի նոր Քոնսոլիտէ և 5 միլիոնի չափ նոր Գանձատոմս հանելով	35,000,000
Վերի գումարը	43,000,000

* * *

Լորտ Ռոպէրդսի նոր յաղթութիւններն ալ տպաւորութիւն չըրին Անգլ. Քոնսոլիտէին վրայ, թէ՛ այն պատճառաւ որ կառավարութիւնը նոր Քոնսոլիտէ կ'հանէ՝ ինչպէս բացատրեցինք, և թէ այն պատճառաւ որ անգլիացի չահագէտները, անգլիական զինուց յաջողութիւնները գուշակելով, շատ Քոնսոլիտէ գնած էին, որով այն յաջողութիւնք կանխաւ գուշակուած եւ զեղչուած էին Լոնտոնի Սակարանին մէջ։

Անգլիոյ Պանքան իր զեղչի սակն այս շաբթուն անփոփոխ պահեց 100ին 4ի վրայ։

** Թրանսվալի մէջ այժմ 11 ոսկեհանք միայն կ'բանին, 9 հատը Ռանտի մէջ, երկուքն ի Պարպէրդըն։ Չորս հատը Պօէր կառավարութիւնն ինք կ'բանեցնէ։ Միւսները թէեւ իրենց մարդիկը կ'բանեցնեն, ենթարկուած են կառավարական հսկողութեան։ Հանուած ոսկին կ'յանձնեն Բրեդորիայի գանձարանին, որ ընկալագիր կուտայ, Պատերազմէն ետքն հատուցանելու համար։ Այս կերպով ամիսն 200,000 ոսկերլինի չափ ոսկի կ'հանուի։ Ամերիկացի, ֆրանսացի և գերման բաժնետէրերուն չահերն ապահոված են՝ կառավարական հսկող մասնախմբին անդամներ կարգելով նոյն ազգութիւններէն։

* * *

Այսօր վերջացող եօթնեկին մէջ, Օսմ. Քոնսոլիտէն և Երկաթուղին յետախաղաց ընթացք ունեցան։

Բաղդատութիւն գիներուն Ղալաթիոյ մէջ.—

	Փետր. 19 Շբթ. Բացուեցաւ	Փետր. 26 Շբթ. Բացուեցաւ
Օսմ. Քոն.	26.5½	25.11½
Երկաթ.	128.12½	125.75

Բաղդատութիւն գիներուն, ի Լոնտոն և ի Բարիզ.—

	ԼՈՆՏՈՆ Մարտ 2	ԼՈՆՏՈՆ Մարտ 9	ԲԱՐԻԶ Մարտ 2	ԲԱՐԻԶ Մարտ 9
Քոն.	23.75	23.50	24.20	23.82
Երկաթ.	—	—	131.25	128.50

* * *

Վերոյգրեալ անկման պատճառներն ասոնք են.

(Ա.) Մուհարրէմի Հրամանագրով հատը 25 ոսկերլինի իջուցուած Դ. Սէրիին տարեկան 1 ոսկերլին տոկոսը 1¼ի հանելու (կամ Օսմ. Քոնսոլիտէին տոկոսն 100ին 4էն 100ին 5ի բարձրացնելու) խորհուրդը պաշտօնապէս հերքուեցաւ այս շաբթուն։

(Բ.) Ռումէլիի երկաթուղիի պարտատոմսերուն նկատմամբ նոր որոշում մը չըլլալը ծանուցուեցաւ պաշտօնապէս։

(Գ.) Հաւկցուեցաւ որ 3% մաքսերուն բարձրացումը պիտի չազդէ Արժէթղթոց վրայ։ Հետեւապէս, նախորդ շաբթուներուն չահագիտութեան պատճառները վերնալով, արդիւնքին ալ վերնալը բնական էր։

(Դ.) Դրամին անճկութիւնն ի Լոնտոն։

* * *

ԱՆԳԼԻՈՑ Պանքային շաբաթական հաշուեկշռէն կ'երեւի թէ մետաղադրամը պակսած է 478,000, առեւտրական թուղթերն աւելցած են 1,307,000 և պանքատոմսերու պահեստը պակսած է 524,000 ոսկի, որով պահեստից համեմատութիւնն է 42.25։

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոն. Սէրի Դ.	Օ.Ա.	25 13
Ամէնէն բարձր գին	»	25 14½
Ամէնէն վար գին	»	25 10
Ռումէլիի Երկաթուղի	Փր.	126 —
Ամէնէն բարձր գին	»	126 37½
Ամէնէն վար գին	»	125 50

ԲԱՑՈՒՄ Փետր. 26/10

Օսմ. Քոն. Սէրի Դ.	Օ.Ա.Գ.Կ.	25 11½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Փր.	125 75
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթ.	Օ.Ա.	— —
Թրամուէյ բաժնեթ.	ղրշ.	675 —
» պարտատ.	Փր.	482 —
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ.Ա.	4 40
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	Փր.	300 —

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՓՈՂՈՑ ՎԱՆՏՕՄ ԹԻՒ 15

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828	1828 L'UNION DE PARIS	ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

Դրամագլուխ և պահեստք	Ֆր. 94 Միլ.	Դրամագլուխ և պահեստք	Ֆր. 135 Միլ.
Հասոյթ 1896 տարւոյ	» 18 »	Հատուցած փնասք	» 90 »
Հատուցած Ֆնասք	» 215 »	Ապահովագրեալ գումարք	» 246 »

Ընկերութեան գրասենեակն է ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ.
Թուրքիոյ գործակալութեան Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Կենաց ճիւղին տեսուչ Տ. ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Թահթագալէ Խան, Օսմ. Պանքային դէմ

Քարաքի Իզմիրի	»	— —
Քարաքի Կ.Պոլսոյ	»	475 50
Թրանսվալ	»	64 50
Անատոլուի եկթ. պարտաթ.	»	513 —
» » բաժնթ.	Ա.Ո.	9 12
Եգիպտ. Քրէտի Ֆոնսիէ	Փր.	267 —
Սոս. Օթ. Ճանծ է Վր.	Ա.Ո.	— —
[illegible]		
Քոնսոլիտէ մէկ օրուան		— 85
» ամիս մ.		2 35
Ռումէլի Երկթղ.	»	2 —
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՔ		
20 Փրանքնոց	ղրշ.	87 23
Անգլիական ոսկի	»	110 10
Ռուս էմբէրիալ	»	90 10
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108 04
Քրիմիէ	»	51 06
Մէճիտիյէ	»	6 10
Ռուսոյ Թղթադրամ	»	8 61
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	110 02½
Բարիզ 3 »	Ֆր.	22 91¼
Ֆիորին Աւստրիա	ղրշ.	21 89

ՕՏԱՐԱԶԳԻ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Մարտ

Օսմ. Քոնս. Սէրի Բ.	Ա.Ո.	47 25
» » » Դ. բացւ.	»	23 50
» » » Դ. գոց.	»	23 50
» » » Գ.	»	27 12
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	13 —
Այտընի երկաթուղի	»	09 37
Եգիպտական միացեալ	»	104 50
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	101 12
Իտալական	»	93 50
Փոխառութիւն Պորտուգալ	»	80 50
Հելլենական 5 %	»	39 50
Ռանտ	»	33 50
Մոնոպոլ Հելլենական 4 %	»	45 —
Պուլկր. փոխառթ. 1888	»	86 —
» նոր 6 % 1892	»	87 —
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25 46¼
Թրանսվալ	»	2 56
Դրամազեղչ	»	4 —

ԲԵՐԼԻՆ, 9 Մարտ

Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք		— —
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	122 20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 290
Դրամազեղչ	»	5 —

ԲԱՐԻԶ, 8 Մարտ

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. բացւ.	Ֆր.	23 85
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. գոց.	»	23 85
» » » Գ.	»	27 35
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	128 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	576 —
Օսմանիյէ	»	433 50
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	101 87
Քրէտի Լիոնէ	»	1135 —
Պանք տը Բարի	»	1159 —
Տէֆռինս Լօն, նոր փոխ.	»	— —
Իտալական Ռանթ	»	94 20
Սպանիական արտաքին	»	71 40
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 225
Թրանսվալ	»	66 —
Դրամազեղչ		3 ½

ՎԻԷՆՆԱ, 9 Մարտ

Փոխան. Բարիզի վրայ քրօ		96 42
» Լոնտոնի վրայ	»	242 80
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	124 20
Օսմ. Ռէնթ	»	142 70
Դրամազեղչ		4 ½

ԱԶԴ.— Պատիւ ունիմ ծանուցանել իմ բազմաթիւ յաճախորդացս թէ՝ ի Մահմուտ Բաչա Հասի Քէօչէք մզկիթին դէմ 30 տարիէ ի վեր վարած ճաշարանս փոխադրած եմ ի Շարք Գարեճչատուն Համիտիէ Ճատտէսի Թիւ 18։ Իմ յարգոյ յաճախորդներս հոն պիտի գտնեն օրուան ամէն ժամուն համեղ կերակուրներ և խնամեալ սպասարկութիւն չափաւոր գներով։

Ճաշարանատէր

6—3 ԳԱՍՊԱՐ ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ

ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԲԱՌԱՐԱՆ

Ֆրանսերէնի պարապող ամէն ազգայինք թող փութան գնել այս գերընտիր բառարանս՝ որ անհամեմատ առաւելութիւններ ունի բոլոր համանման արտադրութեանց վրայ, և որու մօտ է սպառումը։ Նուպարեան բառարանը երկրորդ տպագրութիւն չպիտի ունենայ։ 10—7

Փորձառու Տնտեսական մը քաջավարժ հայ. ռուս. և ֆրանսերէն առեւտրական նրբագրութեան, տրամադրելի ժամեր ունի այցելու գրագէտ պաշտօնի համար։

Դիմել Գալաթիոյ խան, թիւ 8։ 6—2

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ կ'չիկի մեծ Վաճառատան Ազգին համար տեսէ՛ք այս ... Դ. երեսն մէջ։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 13,959,969
ՀԱՍՈՅԹ 1898 ՏԱՐԻՈՅ 2,954,793

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,303,700
ՀԱՍՈՅԹ 1898 ՏԱՐԻՈՅ 1,129,500

Ընկերութիւնք իրենց Կ. Պոլսոյ միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ կ'առաջարկեն ամէն կարգի ապահովագրութիւններ ընդդէմ հրդեհի, աւելի զգաստ եւ աւելի դիւրամատ սակերով քան ուրիշ ամէն ընկերութեանց սակերը, բաղդատաբար այն չափազանց ապահովութեան զոր կ'ընծայեն իրենց դրամագլխոց մեծութեամբ եւ իրենց պահեստի մթերեալ գումարներուն առատութեամբ։—Նաեւ ... իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի մասին համար մինչեւ ցարդ վճարած վնասնին 31,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն եւ դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնաց եւ տեղւոյ վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղակի կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մեհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 21 եւ 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ե. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երկու Ընկերութեանց։

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ԱՇՆԱՆ ՏԵՐԵՒՆԵՐ
ԿԱՄ
Հետեւանք եւ դարմանք ...
(Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)

Ամենէն ամօթխած ծնողքներն իսկ, առանց խղճահարութեան, կրնան իրենց զաւակաց յանձնարարել այս գիրքը, որ խիստ չափաւոր եւ համեստ լեզուով կ'խօսի եւ գործնական դարմաններ ցոյց կուտայ ընտանեկան յարկերուն տակ ողբալի նախճիրներ գործող եւ գրեթէ տարափոխիկ համաճարակի մը հանգամանքը ստացող տղոց յատուկ վատ ունակութեան մը վրայ, որ դեռափթիթ պատանիներն ու ծաղկերամ երիտասարդները կը թառամեցնէ։ Արդէն երկրորդ տպագրութեան արժանանալն ինքնին ցոյց կուտայ գործին օգտակարութիւնը. Հետեւաբար չերմապէս կ'յանձնարարուի ամէն զաւակաւոր ընթերցողներու։ Գին 4 ՂՐՈՒՇ։ Կեդրոնատեղին է Ե. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ վաճառատունը, Թիւ 27. Ֆինճանճըլար Եօգուշու։ Կ. Պոլիս։ Կ'գտնուի ամէն գրավաճառներու քով։ 12—5

ՊԻԹԷՐ-ԲԷԲՍԻՆ
ՀՆԱՐԻՉ՝ ԷՐՆԷՍԴ Լ. ԱՐԲ Ի ՔԻԷԼ (Հոլշթայն)

որ միակ զտիչն է, Տոքթ. Քարլ Ժ. Շուլցէի Բժշկական աշխատանոցին հսկողութեան տակ։

Պիթէր—Բէբսին դեղ չէ, այլ առողջութիւնը պահպանող ընտիր ըմպելի մ'է, որոյ մասին հետեւեալ տեղեկագիրն հրատարակուած է ԻՒՆԻՕՆԻ (Թերթ Հանրային առողջապահութեան) 947 Թիւին մէջ. — «Սնուցիչ ըմպելիներու շարքին մէջ, նախ յիշատակութեան արժանի է Պիթէր—Բէբսինի հաւաքածոն, զոր պատրաստած է Էրնէստ Լ. Արբ, իբր գերազանց զօրացուցիչ ստամոքսի։ Բնախօսութիւնը կ'ուսուցանէ մեզ թէ ստամոքսի հոյզին մէջ պարունակուած Բէբսինը ամենահզօր ներգործութիւն մը ունի բնասպիտակային նիւթերն հալեցնելու։ Երբ Բէբսին չի գտնուի, մարմինը կ'ակարանայ եւ կ'հիւանդանայ, եւ ասոր համար է որ արուեստական Բէբսինի գործածութիւնը հիւանդութեանց պատուական արգելիչ մը կ'ըլլայ չատ անգամ։ Ստամոքսի հեղաթաղանթին բնասպիտակային հիւթը լուծող տարրը Բէբսինն է, որ մեծ կարեւորութիւն ունի սննդական խնդրոյն մէջ։ Բայց այս բնական դեղն ի՞նչպէս մտցնելու է մարդկային մարմնոյն մէջ։ Հիւանդ ստամոքսին համար, զաւաթ մը լաւ գինիի կամ ուրիշ հեղուկի մը մէջ լուծուած Բէբսինն ուղղակի եւ զօրեղապէս կ'ազդէ։ Ուրեմն այս կարգի հիւանդներու զաւաթ մը Բէբսին առնել յանձնարարելու է կերակուրէն վերջը։ Երկար ատենէ ի վեր, խնդրանքներն այնքան չատցած են որ քիմիական աշխատանոցներու մէջ պատրաստուած չոր եւ զուտ Բէբսինները չեն բաւեր եւ հարկ կ'ըլլայ գործարաններու մէջ զտուած Բէբսին ալ գործածել։ Այս վերջիններուն մէջ, Էրնէստ Լ. Արբի Պիթէր — Բէբսինն առաջին տեղը կ'բռնէ, որ զօրացուցիչ բոյսերէ եւ համեմներ է պատրաստուած անուշահամ ըմպելի մ'է, եւ կ'բուժէ ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆԸ, ՄԱՂՁԱՅԻՆ ՓՈՐՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ եւ ՍՏԱՄՈՔՍԱՅԻՆ ԽԻԹԵՐԸ։ Էրնէստ Արբի Բէբսինը տարրալուծուած է բազմաթիւ քիմիագէտներէ, որոց գլխաւորներն են.—Տոքդ. Շնուեց եւ Տոքդ. Ա. Շրայպ (Քիէլ), Տոքդ. Օ. Բիբէր (Համպուրկ) եւ Տոքդ. Հանս Պրաքէպուշ (Պէրլին)։ Մրցանակ ընդունած է 1878ին, եւ տարածուած է Եւրոպայի եւ գրեթէ բոլոր օտար երկիրներու մէջ։»

Դիմել Ստամպոլ, Սէվլիկիր Խան, Չիլինկիրլէր, Քամբէլ եւ ընկերութեան։ Կ'գտնուի ամէն դեղավաճառաց քով։

ԲԷԲՍԻՆԻ ԳԻՆԻ
ԷՐՆԷՍԴ Լ. ԱՐԲ Ի ՔԻԷԼ
Բէբսինի առաջնակարգ արտադրութեանց ֆաբրիքանտն

Այս համեղ եւ սխորժելի գինին կը բուժէ քիչ ժամանակի մէջ մարսողական արգելքները, դժուարամարսութիւնը, ստամոքսի խանգարիլն ու ցաւխիլը, ինչպէս նաեւ ուտելու եւ խմելու չափազանցութեան հետեւանքները։

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

Ճաշէն վերջը լիքրի պզտիկ զաւաթ մը առնել։

Բժշկապետ Տոքթ. Քարլ Ժ. Շուլցէի ենթահսկողութեամբ

Այն տարրալուծումներ, զորս իմ ձեռքով կատարեցի խնամով, ընտիր արդիւնքներ տուած են, եւ կ'ապացուցանեն Քիէլի մէջ Էրնէստ Լ. Արբի պատրաստած Բէբսինի գինիին գերակշիռ ազդեցութիւնն ու զօրութիւնը, մարսողութեան առաջին կարգի ըմպելի մը հանդիսացնելով զայն, որ ուրիշ նմանօրինակ պատրաստութիւններէ աւելի արագ եւ աւելի զօրաւոր կերպով կ'ազդէ։

Գործածուած Բէբսինն հարիւրին հարիւր զուտ եւ ընտիր է։

Ուշադրութիւն ըրէք կարմիր խաչ մարքային։

ՏՕՔԹ. Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ
ՄԱՆՈՒԹ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ԲԱՐԻԶԻ
Ի Սէրէ տը Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամ 4էն 10 (Ը. Թ.)։
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։
—=—
Աղքատաց ձրի

ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊՀՎԳՐ. ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻՈՅ
ԼՐԵՆՑԱ V, ՖՐԱՆԶ ԺՕԶԷՖՍԻՐԼԱՅՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

Քառասուն

1898 Դեկտ. 31ին Ընկ.եան ՊԱՏՐԱՍՏ ԴՐԱՄՆ էր 168,924,140
Տարեկան ԵԿԱՄՈՒՏ բաժիններէ եւ տոկոսներէ 29,765,473
Ընկ.եան հիմնարկութենէն (1848) ի վեր ապահովագրական պայմանագրերու համար եղած ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ 362,853,507
1898 տարւոյն մէջ Ընկերութիւնը 6612 ապահովագրեր յանձնած է, որոց ապահովագրեալ դրամագլուխն է 58,680,009
Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Ընկ.եան Հունգարիոյ եւ Արեւելքի ներկայացուցիչներուն որք ընդարձակ տեղեկութիւններու հետ պիտի տան նաեւ Ընկ.եան սակագիրները։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌԸ

Շատ մը հիւանդութեանց գլխաւոր պատճառն արեան տկարացումն է. երկաթն որ արիւնի ոյժ տուող միակ տարրն է, կամ բոլորովին սպառած է եւ կամ խիստ անբաւական չափով մնացած է արիւնին մէջ։ Տժգոյն տղաք, օրիորդներ ու դեռահաս տիկիններ, որք իրենց տարիքին պահանջած կայտառութիւնը չունին, չափազանց աշխատութեան ու ծայրայեղութիւններու պատճառաւ հիւծած անձինք, բոլորովին տկարացած եւ առողջութիւննին խանգարուած ծերեր եւ վերջապէս բոլոր այս կարգի տկարակազմներ, ենթակայ են արիւնի տկարութեան։ Ուրեմն պէտք է զօրացնել արիւնը, սնուցանելով զայն երկաթով։ Բուժման այս տեսակին համար — որուն չատ մարդիկ կրնան պէտքն զգալ, քանի որ ամէնէն առողջ կազմուածքն իսկ ենթակայ է տկարանալու — անհրաժեշտ է գործածել կաթիլներու մէջ ամփոփուած ՖԵՐ ՊՐԱՎԷՆ։ Հռչակաւոր բժիշկներ ՖԵՐ ՊՐԱՎԷՆ կ'յանձնարարեն վերը յիշուած պարագաներուն համար։ Առողջութիւնը, ոյժն ու մարմնի գեղեցկութիւնը վերստանալու համար բաւէ քիչ մը ժամանակ այս դեղէն 15—20 կաթիլ առնել ամէն ճաշի։ 13

ԹԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 7 մէճ. 6 ամս. 3½. 3 ամս 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 ղրշ. Արտասահման 40 Ֆր. 6 ամս 20, 3 ամս 10. Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսֆ Լոքալէ։

ՈՅԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկ Տքդ. Լօաան Տիւ Պօա կ'գրէ «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻԹԱԼԱՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ, արիւնը կը մաքրէ, կ'զօրացնէ ու ... կ'բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը, մէջքի եւ ողնայարի ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ»։ Սննդական գործարաններու ազդու դեղերովը ծանօթ՝ Բրօֆ. Միտիի այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻԹԱԼԱՆ կազդուրիչ եւ մարսեցուցիչ է։ Ծերեր, ապաքինողներ եւ զեղծումներով ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ենթարկուած անձինք անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապչեցուցիչ յատկութենէն։ Կ'ծախուի Գասապեանի, Քիւչիւքեանի, Մէզիքճիի, Վօն տիցիանոսի դեղարաններուն մէջ։ 49

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՔԻՒՉԻՒՔ-ԼՈՒՎՐ
Բէրա, Մեծ-Փողոց, Թիւ 436
Ռուսական դեսպանատան դիմաց

	Ղրշ.
Պարզ ատամնահանութիւն	10
Առանց ցաւի ատամնահանութիւն	15
Ակռայ մաքրել	15
Ակռայ լեցնել արծաթով կամ ոսկրափոշիով	15
Ակռայ լեցնել ոսկիով	35
Ամբողջ ատամնաշար մը ռետինէ	300
Մասնակի ատամնաշար, մէկ ակռան	15

Ծանօթ. — Ակռայ լեցնելու եւ կամ նորէն շինելու համար եղած յանձնարարութեանց կէսը կանխիկ եւ միւս կէսն ալ շինուելէն ետքը վճարելի է։ 36

ԼՕԳՈՒՄ ՇԱՔԱՐԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՍԱՐԳԻՍ ԱՂԱՄԵԱՆ
Կ. Պոլ. Էսկի Զաբթիէ ճատտէսի Թիւ 57

Ֆընտըգլը, Ֆըստըգլը, պասթէլի, սագըզլը լօգումներ, սուճուգներ եւ շաքարեղէններ արհեստին կատարեալ պահանջմամբ կ'պատրաստուին այս վաճառատան մէջ։ Գնողները, շաքարեղէնի պէտք ունեցողներ եւ փափկաճաշակ անձինք ամէն կերպով գոհ պիտի մնան այս լօգումի գործարանը դիմելով։ Գիններն յոյժ դիւրամատչելի։

Կ'վաճառէ նաեւ Կարագալըգի պաղ ջուր, լիմոնատ, եւ զանազան ընտիր օշարակներ։

ՅՕԴՈՒԱԾԱԳԻՐՆԵՐԷՆ կ'խնդրուի թղթին միայն մէկ երեսին վրայ գրել։ Երկու երեսի վրայ գրուածները մեծ դժուարութիւն եւ յապաղում կ'պատճառեն։

ԼԱ ԲՐԷՎՈՒԱՅԱՆՍ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵԱՆՔԻ ՎՐԱՅ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ

Կ'ԳՈՐԾԷ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂԱԿԻ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԻՍԿԱԿԱՆ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՆԵՐՔԵՒ
Ընդհանուր կեդրոնատեղի, Լիօն, Օթէլ—տը—Վիլ փողոց, Թիւ 42

ԼԱ ԲՐԷՎՈՒԱՅԱՆՍԻ նպատակն է 12 տարիէն կրկին դրամագլխի տէր ընել ամէն անոնք որք մասնաւոր գումար մը խնայած են, տղայոց օժիտ մը ապահովել, ցկեանս հասոյթ յատկացնել մեծամեծ յաւելումներով ևն. ևն.։

Բացարձակ երաշխաւորութիւն՝ Ընկերութեան անդամոց դրամագլուխները՝ Պետական արժեթղթի վերածուած։

Արժեթղթերն ի պահ դրուած են Պանք տը Ֆրանսի մէջ, ընդ միայն հսկողութեամբ Ընկերութեան անդամոց, ի ձեռն յատուկ յանձնաժողովոյ, նշանակեալ առեւտրական նախարարին եւ Պետական ելեւմտից վերատեսուչներուն կողմէ։

Անդամ կ'ըլլան ամսական 5 ֆրանք վճարելով

Վճարմունք կ'կատարուին տասն տարի միայն։
Թուրքիոյ համար ընդհ. գործակալ Խ. ՖՐԱՆԿԻՒԼԻՍ
Ղալաթիա, Չէչէեան Խան, Ա. յարկ.
Կ'փնտռուին ... գործակալներ

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ եւ Բէրայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց եւ տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաեւ միշտ պատրաստ կը գտնուի ֆրանսական եւ անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կօշիկ, ամէն տեսակ կօշիէ եւ լաթէ կօշիկներ, Բօ—տը—Շիւէտ լուստրին, վիտելա, կլասէ, այծի մորթ, քարամանտոլ եւ մետաքս, նաեւ զուտ քթանէ ամէն տեսակ ամէն գոյն կտորով եւ պարզ կիսակօշիկներ։ Ճշմարիտ կարով եւ քամով։ Յանձնարարութիւնք կը կատարուին նաեւ չափու վրայ։ Ամերիկեան, անգլիական, գաղղիական առաջին կարգի գործարաններու լաստիքներ կ'գտնուին։

ԲԱՐԵԶԽՈՒԹԻՒՆ, ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

50—45 [Քարաքէօյ, գըլըճճըլար փողոց Թիւ 15.]

ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴԵՑԻԿ ԴԱՐՄԱՆԸ

Ամէն մարդ գիտէ որ ջղային հիւանդութիւնները կը ծնին գլխաւորաբար մարմինի ու մտքի չարաչար աշխատութենէ, յոգնութենէ, հիւծումէ եւ ամէն կարգի զեղծումներէ։ Ջղային հիւանդութիւնները բուժելու համար մինչեւ ցարդ հնարուած դեղերն անբաւական եղած են իրենցմէ սպասուած արդիւնքն արտայայտելու, անոր համար որ վերոյիշեալ դեղերը ջիղերուն բնական ոյժը չեն կրնար ... նպատակով միայն պատրաստուած են։ Բարիզի առաջնակարգ փրոֆէսէօրներէն Պ. ԲՐԻՒՆԻԷ, վերջին տարիներս հնարած է դեղ մը ՆԷՕՐՕԶԷՅՆ ԲՐԻՒՆԻԷ անունով, որ ոչ միայն տկարացած ջիղերը կը զօրացնէ, այլ բնական ոյժէն զատ նոր ոյժ կուտայ անոնց, որովհետեւ ինչ նիւթերէ որ կազմուած են ջիղերը, ճիշտ միեւնոյն նիւթերով բաղադրուած է այս ՆԷՕՐՕԶԷՅՆ ԲՐԻՒՆԻԷՆ։ Երիտասարդական կորով ստանալու եւ ջիղերուն ի՛նչ աստիճան զօրացած ըլլալը հասկնալու համար, կը բաւէ փորձ մը ընել այս դեղէն։

Կէս գլխու ցաւը, ջղային հազը, երեսի ջիղերուն ցաւիլը, անքնութիւնը, ջղային տկարութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, սրտի բաբախումն, ոյժաթափութիւնն եւ ուրիշ այս կարգի հիւանդութիւնները հիմնապէս կը բժշկուին ՆԷՕՐՕԶԷՅՆ ԲՐԻՒՆԻԷով, որ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ եւ գաւառներու դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 52—35

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի [45]

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԱՆԴՈՒՆԴԻՆ ԽՈՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Գ.

Ուրեմն, ալ իրաւունք չունիս ճշմարտութեան դէմ կռուելու, որովհետեւ ամէն ինչ երեւան ելած է այժմ։ Ո՞վ էր որ ոճրին հետեւեալ օրն իսկ գրասեղանէն հանեց Լէայի գոհարեղէնները։ Դուն չէիր կրնար ըլլալ, քանի որ այդ գոհարեղէնները հանելու չափ դրամ չունէիր, եւ յետոյ գրասատան ընկալագիրը Լէայի քովն էր։ Իրաւ է որ ասոր ալ բացատրութիւն մը գտան։ Ըսին թէ Ժագ ծախած է այդ ընկալագիրը եւ թէ զայն գողնալու համար գործեց այս ոճիրը։ Բայց ես վստահ եմ որ Լէա հանեց այդ գոհարեղէնները, Ֆրանսայէ մեկնելէ առաջ։ Կ'տեսնես թէ ամէն բան վարպետութեամբ կարգադրուած էր քեզ գող եւ մարդասպան հռչակելու համար։ Ի զուր կռուեցար այս ամբաստանութեանց դէմ։ Ի զուր պոռացիր թէ անմե՛ղ ես։ Բան մը օգուտ չըրաւ քեզ ազատելու համար դատավճռէն։

Ժագ, գլուխը միշտ խոնարհած, մտիկ կ'ընէր այս խօսքերը։

Դռակոմէա վերջապէս կրցած էր համոզել զինքը։

Այս ահաւոր դաւադրութեան բոլոր հանգոյցները կ'երեւէին հիմայ իր աչքին, եւ ինքնիրեն կ'հարցնէր թէ այն ատեն ի՞նչպէս չէր կրցած հաստատել այսպիսի պժգալի մեքենայութեան մը գոյութիւնը։

Ժագ հետզհետէ կ'ոգեւորէր հիմայ, եւ կ'զգար թէ չատ աւելի բան կ'պարտէր իր երկու քաջարի բարեկամներուն, քան որչափ չէր մտածած մինչեւ այն ատեն։

Ցանկարծ գլուխը վեր առաւ, եւ տենդավառ աչքերը Դռակոմէայի երեսին յառած.

—Բայց, Աստուծո՛յ սիրուն, ըսաւ, ինչո՞ւ կ'տանջէք իմ խռոված հոգիս եւ մաշած սիրտս։ Դուք որ ա՛յնքան ճարտարութեամբ հետեւած էք գործին, անշուշտ գիտէք նաեւ թէ որոնք են բուն մարդասպանները։ Ըսէ՛ք, կ'աղաչեմ, ո՞վ կատարեց այս անգթելի ոճիրը։

—Սիրելի բարեկամս, պատասխանեց Դռակոմէա անայլայլ դէմքով մը, այդ մասին դեռ կարող չեմ վճռական պատասխան մը տալ քեզ։ Մինչեւ ցարդ մեր խուզարկութիւնք երկու բան միայն ապացուցին, — քու կատարեալ անմեղութիւնդ, եւ Լէա Բէռեւլիի ողջ ըլլալը։ Ասոնցմէ զուրս, ամէն բան ենթադրութիւն է դեռ, թէեւ ճշմարտանման ենթադրութիւն մը։ Ինչպէս քանիցս կրկնեցի, մեր կասկածները մինչեւ հիմայ կ'ծանրանան Լէա Բէռեւլիի եւ Ժան տը Սոռէժի վրայ, որոնցմէ զատ ոչ ոք կրնայ իբր հաւանական հեղինակ այս ոճրին։ Իրաւ է որ ո՛ եւ է չարժառիթ չենք կրցած գուշակել դեռ այս սպանութիւնը գործելու համար, եւ բարոյական հետեւութիւններ միայն կ'հանենք քու պատմութենէդ եւ մեր ծանօթութիւններէն, բայց միւս կողմէ պէտք է ընդունիլ թէ անոնցմէ զատ ոչ ոք կրնայ ամբաստանուիլ քու ... մէջ։ Հիմայ քեզ հետ պիտի խօսինք զօրեղ ապացոյցներ ... որպէս զի դատական սխալի մը գոյութիւնն ապացուցանենք աշխարհի առջեւ։ Ա՛յս պատճառաւ քեզ ազատել մտածեցինք նախ եւ առաջ, եթէ մեր տեղերը գամուած, սպասէինք որ քու անմեղութիւնդ հաստատող փաստեր երեւան գային, մեր կեանքն իսկ չպիտի բաւէր այդ բարեբաստիկ օրը ողջունելու համար։ Ահա ազատ ես այժմ։ Ուրեմն առաջին արարուածը լմնցած է, եւ երկրորդն է որ պիտի սկսի։

Ժագ միշտ կեցած էր գլխահակ եւ մտախոհ։

Հազար ենթադրութիւններ կ'ըներ մտովի, այս ահաւոր հանելուկին լուծումը փնտռելով։

—Բայց, ըսաւ գլուխը մէկէն ի մէկ վեր վերցնելով, ես պատմեցի իմ գործիս բոլոր պարագաները։ Հիմայ կարգը ձերն է։ Կ'ուզեմ գիտնալ թէ ի՛նչ խուզարկութիւններ կատարեցիք մինչեւ հիմայ, ի՛նչ կ'ընէ Ժան տը Սոռէժ եւ ո՛ւր է այժմ Լէա Բէռեւլի։

—Այդ բաները հետզհետէ պիտի իմանաս, ըսաւ Դռակոմէա։ Դեռ երկու ամիսէ չափ ժամանակ ունինք խօսելու եւ խորհելու։ Հիմայ քեզ համար ամենակարեւոր կէտը սա՛ է որ Ճէնի Հօուքինս յառաջիկայ գարնան Լոնտոն պիտի երթայ, եւ իր անունը փոխելէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով պիտի երգէ հոն։ Ինք անանկ կ'կարծէ թէ իր այս կերպարանափոխութեամբ բոլորովին զերծ է վտանգէ։ Իրաւ ալ արդի տարազով այնքան այլափոխուած է որ իրեն հետ երկար ատեն ապրողներն անգամ չպիտի ճանչնան զինքը, եւ միայն «Ճէնին Լէայի չատ կ'նմանի...» պիտի ըսեն ու անցնին։ Ես իսկ առանց պիտի մտածէի, եթէ անակնկալ յայտնութիւններ գաղտնիքին թելը ձեռքս չձգէին։ Սոռէժի գալով, մեզի նպաստաւոր կարգադրութիւն մը ըրած է։ Յառաջիկայ գարնան Լոնտոն պիտի գայ ու այդ եղանակը իր աներոջ եւ նշանածին քով պիտի անցունէ։ Ուրեմն Սոռէժ եւ Ճէնի միեւնոյն քաղաքին մէջ պիտի մնան երկար ատեն, եւ մեզի առիթ պիտի ընծայեն զիրենք մօտէն լրտեսելու եւ մեր ծրագիրն աւելի յաջողութեամբ գործադրելու։

—Ըսել է որ Սոռէժ կ'ամուսնանայ, ըսաւ Ժագ հետաքրքրութեամբ։

—Այո՛, մեծահարուստ աղջկան մը հետ։ Հայրը, Ճալիուս Հարվի, Ամերիկայի մեծ հողատէրներէն է, եւ ընդարձակ ագարակներ կ'բանեցնէ։

—Նշանածն ի՞նչպէս է։ Գեղեցի՞կ է։

—Կարճուկ, քնքուշ եւ չփացած աղջիկ մ'է, բայց չափազանց բարի սիրտ մը ունի։ Վստահ եմ որ եթէ իմանայ իր նշանածին վատութիւնը, տունէն վռնտել կուտայ զայն։

—Լէա եւ Սոռէժ չե՞ն կրնար կասկածիլ թէ ես մէկէն ի մէկ երեւան պիտի ելնեմ։

—Ո՞ւրկէ պիտի կասկածին։ Անոնք այնպէս կ'կարծեն թէ դուն ալ Ժան Պոյի պէս մեռած ես յաւէտ։ Թէեւ Սոռէժ իմ հարցումներէս հասկցաւ թէ գաղտնիքին մէկ մասը կրցած եմ ձեռք ձգել, բայց այս մէկ մասին եւ ամբողջին մէջ ա՛յնքան ահագին անջրպետ մը կայ որ ինք այն համոզումը ունի թէ իմ ջանքերս ապարդիւն պիտի ըլլան ճշմարտութիւնը երեւան հանելու։ Այսու հանդերձ Սոռէժ իրաւունք ունի, որովհետեւ դեռ այս վայրկեանիս իսկ խաւարի մէջ կ'թափառինք, եւ չենք կրնար որոշ ուղղութիւն մը գտնել ի նպաստ քու գործիդ։

—Ասկէ վերջը կրնա՛ք իմ գործակցութեանս վստահիլ, ըսաւ Ժագ անսովոր կորովով մը։ Մեր մղելիք պայքարին մէջ եթէ կեանքս ալ վրայ տամ, հոգս չպիտի ընեմ բնաւ, որովհետեւ կեանքը նշանակութիւն չունի ա՛լ ինծի համար։ Քանի որ երկու ամիս ունինք դեռ, ա՛լ այս բաներուն վրայ չխօսինք։ Ես քիչ մը կազդուրուելու պէտք ունիմ, որպէս զի ինծմէ սպասուած օժանդակութիւնը կարենամ կատարել անթերի։

Զբօսանաւուն վրայ մութը կ'տարածուէր հետզհետէ, եւ լուսնին արծաթագոյն շողերը կ'ծիծաղէին ծովուն լուսափայլ ալիքներուն վրայ։

Այս ժպտուն մթնշաղին մէջ, ուր երեք բարեկամներու տարտամ ստուերները կ'ուրուագծուէին նաւուն կամրջակին վրայ, Մառանվալի խրոխտ ձայնը բարձրացաւ մէկէն ի մէկ։

—Այսօր փետրուարի 15ն է, ըսաւ։ Հիմայ Բարիզի մէջ սաստիկ ձիւն կ'տեղայ եւ ցուրտ կ'ընէ, մինչդեռ մենք հոս ամառնային բարեխառնութիւն մը կ'վայելենք։ Երբ Միջերկրականի ջուրերը մտնենք, այրելի գօտին ալ պիտի ողջունենք։ Քանի մը օրի չափ այդ եզերքները կ'թափառինք, եւ յետոյ Ճիպրալթարէն անցնելով Անգլիա կ'ուղեւորինք։ Մեր առաջին հանգրուանին, կ'հեռագրենք իմ ատնս ծառային որ տեղին մը Թաքենօզի տեղեկացնէ մեր յաջողութիւնը...։

—Կերակուրը պատրաստ է, ըսաւ սեղանապետը անոնց մօտենալով։

Մառանվալ եւ Դռակոմէա Ժագի թեւերը մտան, եւ երեքը մէկ ճաշասրահն իջան։

(Շար.) Թարգմ. ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. Պոլիս, Nº 23, Պապը Ալի ճատտէսի